

RAPORT
O STANIE SANITARNO-HIGIENICZNYM
POWIATU BARTOSZYCKIEGO
ZA 2022 ROK

Powiatowa Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna
w Bartoszycach

Spis treści:

I. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2022 r.....	5
II. Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi.....	5
1. Sekcja Epidemiologii.....	6
1.1 Nadzór nad chorobami zakaźnymi.....	6
1.2 Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą.....	14
1.3 Nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych.....	15
2. Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku.....	20
2.1 Zakłady żywności, żywienia oraz obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.....	21
2.2 Zatrucia pokarmowe.....	23
2.3 System RASFF.....	23
2.4 Bezpieczeństwo grzybów.....	23
2.5 Monitoring i urzędowa kontrola żywności.....	23
2.6 Wnioski konsumentów o interwencje.....	24
3. Sekcja Higieny Komunalnej.....	24
3.1 Nadzór nad jakością zdrowotną wody.....	25
3.1.1 Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi.....	25
3.1.2 Ciepła woda użytkowa.....	29
3.1.3 Woda wykorzystywana do rekreacji wodnej.....	29
3.2 Obiekty użyteczności publicznej.....	30
3.3 Interwencje.....	33
3.4 Imprezy masowe.....	33
4. Sekcja Higieny Pracy.....	34
4.1 Nadzór nad warunkami higienicznymi i zdrowotnymi w środowisku pracy.....	34
4.2 Przekroczenia normatywów higienicznych NDN/NDS.....	34
4.3 Zakłady o szczególnym zagrożeniu.....	35
4.4 Choroby zawodowe.....	35
4.5 Nadzór w zakresie zagrożeń zdrowia publicznego.....	36
4.5.1 Środki 5astępcze i nowe substancje psychoaktywne.....	36
4.5.2 Nadzór nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3.....	36
4.5.3 Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.....	36
4.5.4 Nadzór nad produktami biobójczymi.....	37

4.5.5 Nadzór nad detergentami.....	37
4.5.6 Nadzór nad produktami kosmetycznymi.....	37
5. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	37
5.1 Działalność nadzorowa.....	37
5.2 Uczestnictwo w odbiorach technicznych	38
5.3 Zestawienie opiniowanych przedsięwzięć	39
5.4 Uzgadnianie dokumentacji projektowej.....	43
5.5 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	44
5.6 Projekty decyzji o warunkach zabudowy.....	45
6. Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży.....	46
6.1 Działalność nadzorowa.....	46
6.2 Higiena procesu nauczania.....	47
6.3 Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej.....	47
6.4 Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.....	48
6.5 Nadzór nad sezonowymi ośrodkami wypoczynku dzieci i młodzieży.....	48
6.6 Podsumowanie.....	48
7. Sekcja Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej.....	49
7.1 Realizacja ogólnopolskich interwencji programowych na terenie powiatu.....	49
7.2 Realizacja interwencji nieprogramowych na terenie powiatu.....	50
7.3 Współpraca na poziomie powiatowym w zakresie działalności promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej.....	51
III. Spis tabel.....	52

Szanowni Państwo

Pragnę przedstawić ocenę stanu sanitarnego i sytuację epidemiologiczną powiatu bartoszyckiego za rok 2022. Dokument ten przygotowywany jest corocznie na podstawie informacji pozyskanych w trakcie wykonywania czynności kontrolnych w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Stan epidemii wprowadzony w Polsce 20 marca 2020 roku został zniesiony decyzją ministra zdrowia 16 maja 2022 r., zastępując go stanem zagrożenia epidemicznego. W poprzednim roku zostało zniesionych również większość obostrzeń z wyjątkiem nakazu zakrywania ust i nosa przy pomocy maseczki w budynkach, w których jest prowadzona działalność lecznicza, oraz w aptekach. Obowiązek izolacji domowej oraz kwarantanny domowej dla współdomowników i wszystkich kwarantann związanych z przyjazdem do Polski przestał obowiązywać 28 marca ub. roku.

W 2022 roku nadal wiele naszych działań było skierowanych na zapobieganie i zwalczanie COVID-19. Na terenie naszego powiatu zarejestrowano 3285 potwierdzonych przypadków zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2. Najwięcej zakażeń odnotowano w I kwartale – 2527. Druga połowa minionego roku była zdominowana przez zachorowania na grypę i choroby grypopodobne. W II półroczu zarejestrowano 2271 zachorowań.

Pragnę zwrócić również Państwa uwagę na działania oświatowo-promocyjne. Podejmowano wiele inicjatyw mających na celu wzrost poziomu wiedzy ludności, zachęcanie mieszkańców do dbania o zdrowie swoje i najbliższych oraz stworzenie bezpiecznych warunków życia, nauki i pracy.

Mam nadzieję, że przedstawiony Państwu raport będzie podstawą do wyciągnięcia wniosków i podjęcia działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w naszym powiecie oraz przyczyni się do lepszego poznania zadań jakie wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna, aby zapewnić nam wszystkim bezpieczeństwo sanitarne.

Zachęcam do zapoznania się z pełną wersją raportu o stanie sanitarno-higienicznym powiatu bartoszyckiego na naszej stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/psse-bartoszyce>

*Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Bartoszycach
Mirosława Tabaka*

I. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2022 r.

W 2022 r. pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszycach znajdowało się 1477 obiektów. Ogółem przeprowadzono 694 kontrole sanitarne. Pobrano do badania 374 próbki. Wystawiono 232 decyzje merytoryczne i 157 decyzji płatniczych na kwotę 14.241 zł. Nałożono 26 mandatów karnych na kwotę 5.900 zł. Odnotowano 3756 zgłoszeń zachorowań na choroby zakaźne, przeprowadzono 7190 dochodzeń epidemiologicznych. Wpłynęło 26 wniosków z prośbą o interwencję, z czego 11 uznano za zasadne.

Tab. Nr 1 „Zestawienie działalności kontrolnej PSSE w Bartoszycach w latach 2021-2022”

	2021	2022
Obiekty pod nadzorem	1496	1477
Kontrole	770	694
Decyzje merytoryczne	231	232
Decyzje płatnicze/kwota	113/10.760 zł	157/14.241 zł
Mandaty karne/kwota	38/3700 zł	26/5900 zł
Zgłoszenia zachorowań chorób zakaźnych	5859	3756
Dochodzenia epidemiologiczne	11588	7190
Pobrane próby do badania	381	374
Wnioski z prośbą o interwencję	25	26
Prośby o interwencje zasadne	2	11
Liczba odwołań od wydanych decyzji	0	0
Liczba odwołań zasadnych	0	0

II. Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszycach realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,

- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne

- w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Wykonywanie zadań polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Poniżej opisano wybrane działania zasługujące na szczególną uwagę, spośród wielu zadań inspekcji sanitarnej, mające wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców powiatu.

1. Sekcja Epidemiologii

Jednym z najważniejszych zadań Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Bartoszczycach jest prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych. Oddział przeciwepidemiczny monitoruje sytuację epidemiologiczną na terenie powiatu bartoszyckiego poprzez rejestrację chorób zakaźnych, prowadzenie dochodzeń epidemiologicznych, kontrolę wykonawstwa obowiązkowych szczepień ochronnych oraz sprawuje nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

1.1 Nadzór nad chorobami zakaźnymi

W 2022 roku Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Bartoszczycach w dalszym ciągu zmagala się z trwającą epidemią COVID-19 (od 16 maja 2022 roku stan zagrożenia epidemicznego), jednak w porównaniu z rokiem 2021 zachorowań odnotowano zdecydowanie mniej. W związku z wybuchem wojny na Ukrainie pracownicy Inspekcji Sanitarnej w Bartoszczycach stanęli przed nowym wyzwaniem. Napływ uchodźców spowodował, iż działania PPSE w Bartoszczycach skupione były na zabezpieczeniu sytuacji sanitarno-epidemiologicznej zarówno mieszkańców powiatu bartoszyckiego, jak również obywateli Ukrainy. Do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie przekazywane były raporty w zakresie liczby uchodźców z Ukrainy oraz ich miejsc czasowego pobytu, jak również dane dotyczące liczby zachorowań na choroby zakaźne obywateli Ukrainy na terenie powiatu bartoszyckiego.

Rejestracja przypadków podejrzeń i rozpoznań zakażeń, chorób zakaźnych i zgonów z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej w 2022 roku, tak jak w latach ubiegłych, prowadzona była na podstawie zgłoszeń przekazywanych Państwowej Inspekcji Sanitarnej przez lekarzy i diagnostów laboratoryjnych, w oparciu o art. 27 i art. 29 Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. W naszym powiecie, w 2022 roku zarejestrowano 3756 podejrzeń/zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia (rok 2021- 4541 osób). Wśród tych zachorowań aż 3285 osób zachorowało na covid-19 (rok 2021-4381 osób). W analizowanym roku zarejestrowano 32 zgony z powodu zakażeń i chorób zakaźnych (rok 2021-131 zgonów), w tym u 30 osób zgon nastąpił z powodu covid-19. W 2022 r. potrzebę

hospitalizacji wykazywało 419 osób, w tym 199 osób z powodu covid-19. Pracownicy sekcji epidemiologii w 2022 roku przeprowadzili 7190 dochodzeń epidemiologicznych (2021 r- 11588).

Od kilkunastu lat w powiecie bartoszyckim nie rejestruje się zachorowań na: błonicę, odrę, poliomyelitis, tężec i wściekliznę u ludzi, jednak obecna sytuacja związana z napływem do Polski uchodźców wojennych z Ukrainy uzasadnia wzmożenie nadzoru epidemiologicznego w odniesieniu do chorób objętych przez WHO programem eradykacji i eliminacji chorób zakaźnych, ponieważ Ukraina to jeden z najsłabiej zaszczepionych krajów w Europie.

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych w latach 2021-2022 na terenie powiatu bartoszyckiego i w Polsce zostały przedstawione w formie tabelarycznej (Tabela Nr 5 i 6)

1. Zakażenie SARS -CoV-2 (Covid -19)

COVID-19 jest ostrą chorobą zakaźną wywołaną przez wirusa SARS-CoV-2. Po raz pierwszy została rozpoznana w mieście Wuhan w prowincji Hube w Chinach w 2019 roku. Choroba szybko zaczęła się rozprzestrzeniać na wszystkie kontynenty, 11 marca 2020 roku Światowa Organizacja Zdrowia ogłosiła pandemię. W Polsce stan epidemii na obszarze całego kraju został wprowadzony 20 marca 2020 roku. Pierwszy przypadek zakażenia SARS-CoV-2 w Polsce został potwierdzony 4 marca 2020 roku , a w powiecie bartoszyckim 05.08.2020 roku.

Natomiast od dnia 27.12.2020 r. rozpoczął się w Polsce proces szczepień przeciwko COVID-19. W 2022 roku w powiecie bartoszyckim potwierdzono zakażenie wirusem SARS-CoV-2 u 3285 osób, zapadalność wynosiła 6144,1/ 100000.

Dane epidemiologiczne dotyczące liczby zachorowań, hospitalizacji oraz zgonów z powodu Covid-19 w latach 2020, 2021 i 2022 na terenie powiatu bartoszyckiego zostały przedstawione w formie tabelarycznej.

Tabela nr 2 „Liczba zachorowań, hospitalizacji oraz zgonów z powodu Covid-19 w powiecie bartoszyckim w 2020 roku”

Miesiąc	Liczba zachorowań na Covid-19	Liczba osób hospitalizowanych	Zgony
Styczeń	0	0	0
Luty	0	0	0
Marzec	0	0	0
Kwiecień	0	0	0
Maj	0	0	0
Czerwiec	0	0	0
Lipiec	0	0	0
Sierpień	109	8	0
Wrzesień	55	4	1
Październik	309	17	3
Listopad	1029	71	37
Grudzień	812	23	25
Ogółem	2314	123	65

Tabela nr 3 „Liczba zachorowań, hospitalizacji oraz zgonów z powodu Covid-19 w powiecie bartoszyckim w 2021 roku”

Miesiąc	Liczba zachorowań na Covid-19	Liczba osób hospitalizowanych	Zgony
Styczeń	552	48	24
Luty	910	51	17
Marzec	1248	31	40
Kwiecień	428	13	17
Maj	41	5	3
Czerwiec	4	0	0
Lipiec	2	0	0
Sierpień	4	0	0
Wrzesień	14	0	0
Październik	37	4	0
Listopad	353	29	1
Grudzień	788	63	27
Ogółem	4381	244	129

Tabela nr 4 „Liczba zachorowań, hospitalizacji oraz zgonów z powodu Covid-19 w powiecie bartoszyckim w latach 2022 roku”

Miesiąc	Liczba zachorowań na Covid-19	Liczba osób hospitalizowanych	Zgony
Styczeń	1053	42	10
Luty	1053	58	10
Marzec	421	25	6
Kwiecień	38	4	1
Maj	16	3	0
Czerwiec	5	0	0
Lipiec	76	9	0
Sierpień	213	28	2
Wrzesień	261	14	1
Październik	115	10	0
Listopad	13	2	0
Grudzień	21	4	0
Ogółem	3285	199	30

W 2022 roku na terenie powiatu bartoszyckiego odnotowano 3285 przypadków zachorowań w związku z zakażeniem SARS-CoV-2, w 199 przypadkach osoby wymagały hospitalizacji, 30 osób zmarło.

2. Bakteryjne i wirusowe choroby przenoszone drogą pokarmową

Bakteryjne zatrucia i zakażenia jelitowe

Zarówno w powiecie bartoszyckim jak i w Polsce wśród przyczyn zatruc pokarmowych nadal najczęstszą jest zakażenie wywołane odzwierzęcymi pałeczkami jelitowymi *Salmonella*.

W roku 2022 na naszym terenie podobnie jak w latach ubiegłych dominującym szczepem był *Enteritidis*, który stanowił ponad 50% wszystkich przypadków. W 2022 r. w naszym powiecie zarejestrowano 4 zachorowania wywołane tą bakterią. Stanowi to duży spadek w stosunku do roku poprzedniego, kiedy liczba ta wyniosła 15 przypadków. Zapadalność na salmonelozę w naszym powiecie kształtowała się na poziomie 7,5/100 000.

Wśród innych czynników etiologicznych bakteryjnych zakażeń/zatruc pokarmowych w analizowanym roku, zarejestrowano:

- 3 przypadki zachorowań wywołanych przez *E.coli* biegunkotwórczą (rok 2021- 3 przypadki)

W powiecie bartoszyckim w 2022 r. zanotowano 29 przypadków zachorowań na bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile* (2021- 39 przypadków). Zakażenia w ogromnej większości dotyczyły osób z najstarszych grup wiekowych i związane były z hospitalizacją oraz stosowaniem antybiotyków. Przyjmowanie antybiotyków powoduje zaburzenia naturalnej mikroflory jelitowej, co sprzyja zakażeniom tą bakterią. W 2022 r. odnotowano 1 zgon wśród osoby powyżej 70 r. ż. w związku z zakażeniem jelitowym wywołanym przez *Clostridium difficile*.

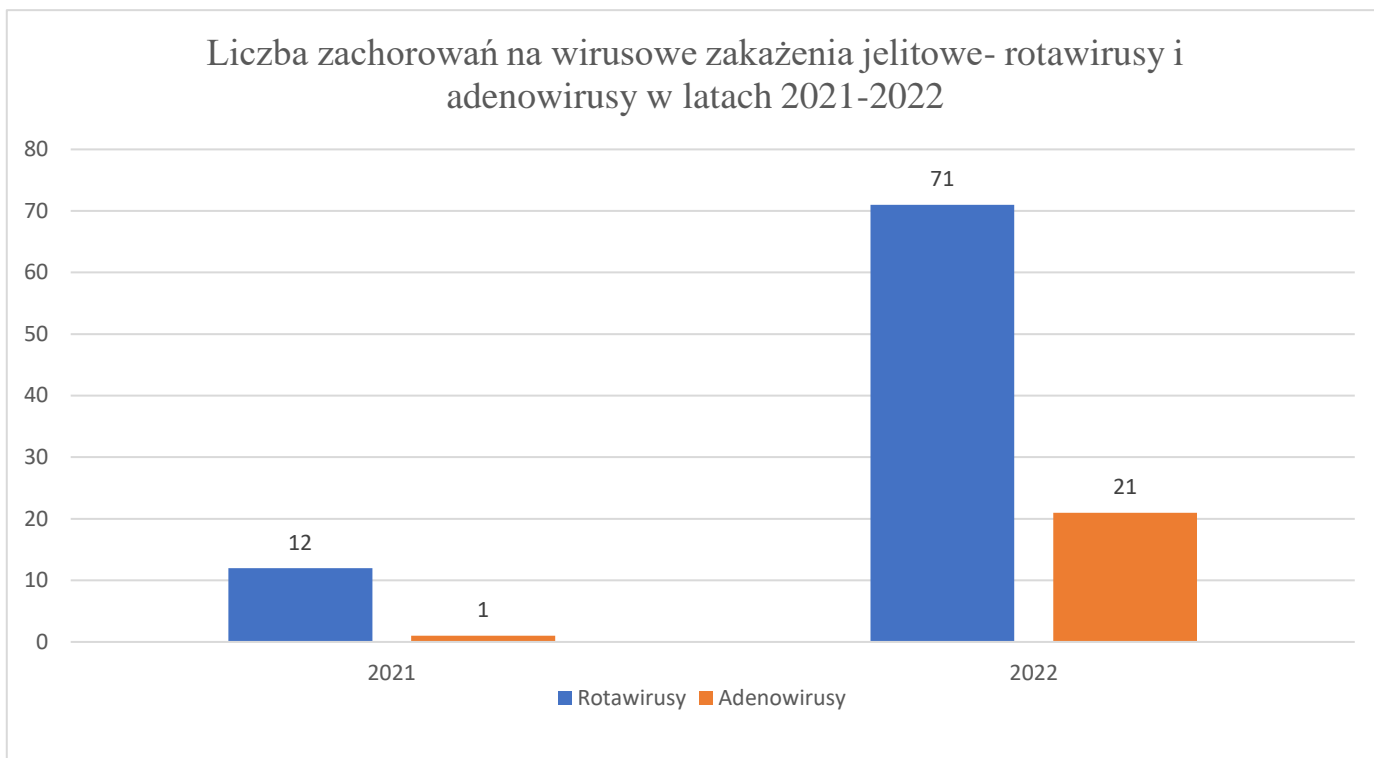
Wirusowe zakażenia jelitowe

W powiecie bartoszyckim w 2022 r. zapadalność na rotawirusy wynosiła 132,8 (71 zachorowań), zaś w 2021 roku odnotowano tylko 12 zachorowań. Wszystkie osoby- 70 dzieci i jedna osoba po 70 r. ż. wymagały hospitalizacji. Nie istnieje leczenie przyczynowe biegunek rotawirusowych. Najskuteczniejszą ochronę przed rotawirusami zapewniają szczepienia. W 2021 r. do Programu Szczepień Ochronnych wprowadzono obowiązkowe szczepienia przeciwko rotawirusom dla całej populacji dzieci urodzonych po 31 grudnia 2020 roku.

W 2022 roku zarejestrowano 21 przypadków zachorowań wywołanych przez zakażenia jelitowe inne określone (adenowirusy), w roku poprzednim 1 przypadek.

W analizowanym roku odnotowano 1 zgłoszenie zachorowania na wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone, w porównywanym roku 2021, kiedy nie odnotowano żadnego przypadku.

W 2022 roku w powiecie bartoszyckim odnotowano ogólny wzrost liczby wszystkich zachorowań na zakażenia jelitowe w stosunku do 2021 roku.

Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

Biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, są jedną z głównych przyczyn zachorowań, zarówno u dzieci w wieku do lat dwóch jak i osób dorosłych. W 2022 roku wskaźnik zapadalności w powiecie bartoszyckim wyniósł 67,3 (36 zachorowań), natomiast w 2021 roku- 50,0 (28 zachorowań).

Choroby przenoszone przez kleszcze

Problemem powiatu bartoszyckiego, z uwagi na endemiczne występowanie zakażonych kleszczy, jest bardzo wysoki współczynnik zapadalności na boreliozę. W związku z trudną sytuacją epidemiczną w Polsce i na świecie, wywołaną przez koronawirusa w ostatnich dwóch latach odnotowano w powiecie bartoszyckim znaczny spadek boreliozy. Jeszcze w roku 2019 rejestrowano w powiatowym rejestrze chorób zakaźnych 89 zachorowań, podczas gdy w roku 2020 było ich już o ponad połowę mniej (40 zgłoszeń zachorowań) a w roku 2021 na boreliozę zachorowało 19 osób. W 2022 roku odnotowano 19 przypadków boreliozy (15 przypadków z rumieniem wędrującym, 4 z objawami stawowymi), w tym 2 osoby wymagały hospitalizacji. Współczynnik zapadalności na boreliozę w powiecie jest niższy niż w kraju (zapadalność w powiecie bartoszyckim wynosi 35,5 zaś w Polsce- 45,4). Wobec braku dostępnej szczepionki przeciwko boreliozie podstawą jej profilaktyki jest stałe upowszechnianie wiedzy nt. tej choroby oraz edukacja społeczeństwa w zakresie stosowania środków ochronnych (noszenie właściwej odzieży i obuwia, stosowanie repelentów) oraz właściwego postępowania w przypadku ukłucia przez kleszcza.

3. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego i inne choroby zakaźne - świnka, krztusiec, ospa wietrzna.

Nagminne zapalenie przyusznic (świnka) oraz krztusiec

Radykalny spadek zachorowań na nagminne zapalenie przyusznic notuje się od czasu wprowadzenia szczepień w 2004 r. Nie notuje się zachorowań wśród osób szczepionych przeciwko śwince. W powiecie bartoszyckim w 2022 roku odnotowano pojedynczy przypadek świnki niepotwierdzonej laboratoryjnie. W analizowanym roku nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania na krztusiec.

Ospa wietrzna

Ospa wietrzna jest po grypie i infekcjach grypopochodnych oraz covid-19 najczęściej występującą chorobą zakaźną w powiecie bartoszyckim. Pomimo wprowadzonych szczepień ochronnych p/ospie w 2005 roku (szczepienie zalecane i/lub obowiązkowe ze wskazań), w powiecie jest niska zaszczepialność, wobec czego, co kilka lat notuje się, znaczny wzrost zachorowań na tę jednostkę chorobową. W 2022 r. w powiecie bartoszyckim odnotowano ponad 7-krotny wzrost zachorowań na ospę wietrzną (179 zachorowań) w porównaniu do 2021 r. (25 zachorowań). Najwięcej zachorowań na ospę wietrzną stwierdzono wśród dzieci w wieku 3 lat (35) oraz 4 lat (25). Ospę wietrzną cechuje sezonowość. Szczyt zachorowań na ospę wietrzną przypada na okres zimowy i wczesnowiosenny.

4. Zachorowania na WZW B i C

Na terenie powiatu bartoszyckiego w 2022 roku zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu B, natomiast odnotowano nieznaczny wzrost zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C (z 3 zachorowań w 2021 roku do 5 przypadków w 2022 roku).

Korzystna sytuacja epidemiologiczna WZW B może wynikać zarówno z realizacji obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych, jak też poprawy skuteczności procesów sterylizacji sprzętu medycznego.

5. Zakażenia przenoszone drogą płciową

Nadzór nad chorobami przenoszonymi drogą płciową, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszycach sprawuje od 01.01.2014 roku.

W 2022 roku z terenu powiatu bartoszyckiego zgłoszono 2 zachorowania na kiłę, w tym jeden przypadek kiły wczesnej i jeden przypadek kiły nieokreślonej.

Innych zakażeń przenoszonych drogą płciową nie odnotowano.

Nowo wykryte zakażenia HIV

W 2022 roku zanotowano niewielki spadek nowo wykrytych przypadków zakażenia HIV, z dwóch przypadków w 2021 roku do jednego przypadku w 2022 roku. Nie stwierdzono zachorowań na AIDS.

6. Zwalczanie wścieklizny

W 2022 roku w powiecie bartoszyckim zarejestrowano 63 przypadki pokąsań przez zwierzęta (2021 r.-52). Ocenę ryzyka zakażenia człowieka wirusem wścieklizny po pogryzieniu, podrapaniu lub poślinieniu przez zwierzęta dokonuje lekarz specjalista chorób zakaźnych. W przypadku podejrzenia zakażenia wdrażane jest szczepienie. Do szczepień p/wściekliznie zakwalifikowano 22 osoby (w 2021 r.-15) pogryzione przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę z czego 2 osoby narażone w sposób szczególny na wściekliznę wymagały hospitalizacji. W ramach monitoringu chorób odzwierzęcych Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Bartoszycach współpracuje z Powiatowym Inspektoratem Weterynarii w Bartoszycach. W przypadku pokąsań przez zwierzęta (psy, koty oraz jeden nietoperz) na terenie powiatu bartoszyckiego przekazuje poszczególne sprawy dotyczące pokąsań do dalszego prowadzenia (41 przypadków pokąsań).

W 2022 roku w powiecie bartoszyckim u jednego zwierzęcia, tj. nietoperza stwierdzono obecność antygenu lyssawirusa tj. potwierdzono wściekliznę. U osób pokąsanych przez to zwierzę wdrożono profilaktykę czynno-bierną.

7. Gruźlica

Gruźlica to jedna z najstarszych występujących chorób zakaźnych. Osoby chore na gruźlicę w okresie prątkowania oraz osoby z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie podlegają obowiązkowej hospitalizacji i leczeniu, natomiast osoby, które miały styczność z osobą chorą na gruźlicę płuc w okresie prątkowania podlegają obowiązkowym badaniom diagnostycznym.

W 2022 roku w powiecie bartoszyckim odnotowano 2 przypadki zachorowań na gruźlicę (2021- 7 zachorowań, w tym jeden przypadek podejrzenia bez potwierdzenia).

8. Grypa

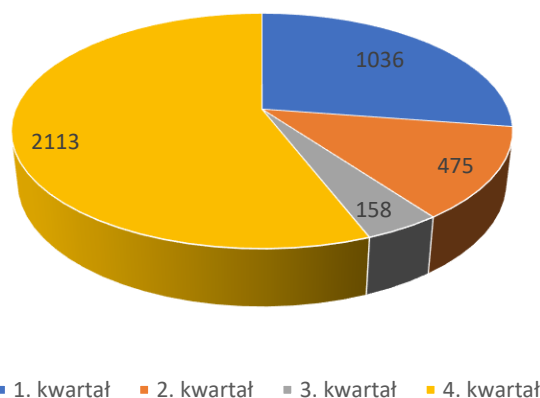
Grypa to ostre zakażenie górnych dróg oddechowych, wywoływane przez wirusy grypy. Przyczyną corocznych, sezonowych wzrostów zachorowań na grypę w okresie jesienno-zimowym są wirusy grypy typu A i B. Zachorowania mogą przybierać postać sezonową, epidemiczną lub pandemiczną. Grypa powoduje zachorowania w każdej grupie wiekowej. Informacje o liczbie zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę i infekcje grypopodobne zbierane są w postaci sprawozdań MZ-55 przesyłanych przez POZ do Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej

w Bartoszcach. Epidemiologiczna definicja grypy, podana w ww. formularzu pozwala na wykazanie w sprawozdaniu wszystkich ostrej infekcji układu oddechowego, niezależnie od etiologii, a nie tylko przypadków grypy lub zachorowań grypopodobnych, dlatego wykazywane wartości liczbowe są wysokie. W 2022 r. w ramach monitoringu sytuacji epidemiologicznej grypy w powiecie bartoszyckim zarejestrowano ogółem 3782 przypadki grypy i podejrzeń zachorowań na grypę (2021 r.- 1319). Zapadalność w całej populacji powiatu wynosiła 7073,7/100 000. W roku 2022 w powiecie bartoszyckim z powodu grypy i zakażeń grypopodobnych 1 osoba wymagała hospitalizacji, zgonów z powodu grypy nie odnotowano.

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Bartoszcach, tak jak w poprzednich latach, uczestniczy w Krajowym Programie SENTINEL w ramach, którego sprawowany jest nadzór nad grypą umożliwiającą lekarzom uzyskanie laboratoryjnego potwierdzenia, klinicznego rozpoznania grypy u swoich pacjentów. Jednakże głównym założeniem Programu SENTINEL jest uzyskanie informacji o szczepach wirusa odpowiedzialnych za zachorowania w określonym sezonie epidemicznym, w celu potwierdzenia właściwego składu szczepionki. W 2022 roku w ramach nadzoru nad grypą SENTINEL lekarze podstawowej opieki medycznej pracujący w podmiotach leczniczych na terenie powiatu bartoszyckiego pobrali 12 wymazów do badania w kierunku grypy. Przeprowadzone badania wirusologiczne w 3 przypadkach potwierdziły w badanym materiale klinicznym obecność wirusa grypy typu A.

Najskuteczniejszą metodą uniknięcia zachorowania na grypę i związane z nią powikłania jest profilaktyka corocznego szczepienia. Szczepieniami przeciwko grypie powinny zostać objęte w szczególności osoby zaliczane do grup zwiększonego ryzyka zachorowania na grypę, tj. dzieci i osoby z obniżonym poziomem odporności, (osoby przewlekle chore, osoby leczone immunosupresyjnie, osoby z chorobami układu odpornościowego, chronicznymi chorobami układu oddechowego, nerek, wątroby) oraz pracownicy opieki zdrowotnej. Pomimo, iż szczepienia przeciw grypie są jedyną i najbezpieczniejszą metodą profilaktyki przeciw tej chorobie oraz jej powikłaniom, i pomimo udowodnionej skuteczności, także powszechnej dostępności na rynku szczepionek przeciwko grypie sezonowej w roku 2022 zaszczepiło się tylko 3,1% populacji powiatu bartoszyckiego (1686 osób- Tab. Nr 7). Sezon zachorowalności na grypę rozpoczyna się w okresie jesienno- zimowym, zaś nasila się na początku roku kalendarzowego w miesiącach styczeń- luty.

Sezonowy rozkład zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę w 2022 r.

Roczną sytuację epidemiologiczną na terenie działania PPIS w Bartoszykach przedstawiają tabele w załączeniu: tabela nr 5 „Analiza porównawcza sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu w latach 2022-2021”, tabela nr 6 „Analiza porównawcza sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu i w Polsce w latach 2022-2021 oraz tabela nr 7 „Analiza porównawcza zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grype w latach 2022-2021 w powiecie bartoszyckim”.

1.2 Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą

W ramach nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, PPIS w Bartoszykach w 2022 roku nadzorem obejmował 106 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, w tym: 31 podmiotów leczniczych oraz 75 praktyk zawodowych. W 2022 r. przeprowadzono 52 kontrole kompleksowe. Nie nałożono mandatów karnych. Wydano 10 decyzji merytorycznych oraz 1 decyzję płatniczą. Nieprawidłowości higieniczno–techniczne wykryto w 1 podmiocie wykonującym działalność leczniczą:

- podmiot leczniczy (szpital) – brak wentylacji mechanicznej wyciągowej w 3 oddziałach szpitalnych, brak pokoi przygotowawczych pielęgniarski przy punktach pielęgniarskich w 2 oddziałach szpitalnych

W 2022 roku na terenie powiatu bartoszyckiego:

- zamknęły swoją działalność 2 podmioty lecznicze: 2 ośrodki zdrowia oraz 2 praktyki lekarskie, w tym jedna stomatologiczna
- powstały 4 nowe podmioty wykonujące działalność leczniczą: specjalistyczne praktyki w zakresie ginekologii, medycyny pracy (x2) oraz pracownia rezonansu magnetycznego
- zawiesiła swoją działalność 1 praktyka lekarska -stomatologiczna

W 2022 roku oddział covidowy w Szpitalu Powiatowym im Jana Pawła II w Bartoszykach funkcjonował w okresie od 10.02.2022 r. do 31.03.2022 r. Na potrzeby ww. oddziału wykorzystano posiadaną strukturę, bez konieczności przekształcania czy zawieszania działalności pozostałych oddziałów szpitalnych.

Wszystkie podmioty wykonujące działalność leczniczą znajdujące się pod nadzorem PSSE w Bartoszykach posiadają opracowane i wdrożone procedury sanitarno-higieniczne.

W analizowanym roku Szpital Powiatowy im Jana Pawła II w Bartoszykach zakończył remont 3 oddziałów szpitalnych: dziecięcego, neurologicznego oraz chorób płuc. Wyremontowane oddziały szpitalne wyposażono w nową aparaturę oraz sprzęt medyczny. Remonty te miały na celu dostosowywanie ww. oddziałów do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Z kolei w Wojewódzkim Szpitalu Rehabilitacyjnym w Górowie II. w 2022 r. dobudowano do istniejącego podmiotu leczniczego nowy obiekt rehabilitacyjny tj. piętrowy budynek z przeznaczeniem na oddział rehabilitacji neurologicznej oraz dział fizjoterapii. Nowo powstały oddział oraz dział fizjoterapii wyposażono w sprzęt medyczny i rehabilitacyjny. Zakupiono m.in.: łóżka, EKG, defibrylator, kozetki lekarskie, rotory, kabina UGUL, neuroforma stanowisko do ćwiczeń- system rehabilitacji funkcjonalnej, neuroforma, aparat do elektroterapii, aparat do terapii BOA, stół do pionizacji.

Z pozostałych podmiotów leczniczych, będących pod nadzorem PSSE w Bartoszycach nie wpłynęła żadna informacja dotycząca remontów oraz prac modernizacyjnych.

1.3 Nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych

Szczepienia ochronne okazały się najskuteczniejszym dotąd narzędziem zwalczania chorób zakaźnych (chronią nas przed 26 chorobami zakaźnymi) i przyczyniły się w znacznej mierze do ogromnego skoku cywilizacyjnego, jakiego doświadczyła ludzkość w ciągu ostatniego wieku. Za pomocą szczepień osiągnięto spektakularne sukcesy wykorzenienia (eradykacji) najgroźniejszej plagi ludzkości, jaką była ospa prawdziwa. Jesteśmy bliscy osiągnięcia kolejnych sukcesów: eradykacji poliomyelitis (choroby Heinego-Medina), odry i różyczki wrodzonej. Masowe szczepienia ludności Polski doprowadziły do znacznego ograniczenia ryzyka zachorowania m.in. na błonicę oraz wirusowe zapalenia wątroby typu B.

Powszechny obowiązek poddawania się szczepieniom ochronnym przeciw wybranym chorobom zakaźnym ściśle wiąże się z dążeniem do uzyskania maksymalnej ochrony przed zakażeniem, a w dalszej perspektywie do eradykacji poszczególnych chorób zakaźnych z organizmów ludzkich i środowiska. Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób (zwykle odporność populacyjną osiąga się przy zaszczepieniu wysokiego odsetka populacji – tj. co najmniej ok. 95%), co skutecznie zapobiega szerzeniu się zachorowań nie tylko wśród zaszczepionych, ale również osób, które z powodu przeciwwskazań zdrowotnych zaszczepione być nie mogły. Wprowadzenie obowiązkowych szczepień ochronnych przeciw wybranym chorobom zakaźnym zmniejsza także społeczne skutki związane z ciężkimi zdrowotnymi następstwami chorób zakaźnych, w tym związane z kosztami leczenia tych chorób oraz ich powikłań. Szczepienia ochronne są zatem ważną inwestycją w zdrowie, swego rodzaju polisą na życie. Tym bardziej, że w wypadku szczepień obowiązkowych, nie ponosimy kosztów finansowych tego rodzaju profilaktyki.

W Polsce szczepienia ochronne wykonywane są w oparciu o ustawę z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Zgodnie z art. 5 ust.1 pkt. 2, osoby przebywające na terytorium Polski są obowiązane na zasadach określonych w ww. ustawie oraz Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r., w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych, do poddawania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym. Uzupełnieniem ww. regulacji prawnych jest Program Szczepień Ochronnych na dany rok ogłaszany corocznie w formie komunikatu przez Głównego Inspektora Sanitarnego w Dzienniku Urzędowym Ministra Zdrowia. W dokumencie uregulowane są wytyczne dla

wykonawców szczepień dotyczące terminów przeprowadzania powszechnych szczepień kalendarzowych dzieci i młodzieży oraz szczególnych przesłanek epidemiologicznych i klinicznych w zakresie realizacji szczepień w wybranych grupach ryzyka oraz wykonywania szczepień poekspozycyjnych. Program Szczepień Ochronnych zwany potocznie „Kalendarzem Szczepień Ochronnych” ewoluuje zgodnie z aktualną wiedzą medyczną i systematycznie jest rozszerzany w miarę pojawiania się dostępu do nowych szczepionek – z uwzględnieniem możliwości finansowych budżetu Ministra Zdrowia. PSO ma charakter wieloletni, bowiem tylko poprzez długoterminową, systematyczną realizację szczepień możliwe jest zapobieganie epidemiom.

Program Szczepień Ochronnych składa się z następujących części:

1. Szczepienia obowiązkowe

- Szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży według wieku – kalendarz szczepień.
- wariant szczepień z użyciem szczepionki wysokoskojarzonej DTaP-IPV-Hib albo DTaP-IPV-Hib-WZWB – stosuje się w przypadku dostępności do szczepionek wysokoskojarzonych.
- Szczepienia obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi.
- Szczepienia poekspozycyjne.

2. Szczepienia zalecane

PSO zawiera również informacje uzupełniające – zasady szczepień przeciw wybranym chorobom zakaźnym oraz ogólne zasady przeprowadzania i organizacji szczepień.

Realizacja Programu Szczepień Ochronnych odgrywa istotną rolę w kształtowaniu stanu zdrowia publicznego w Polsce, w obszarze zapobiegania występowaniu chorób zakaźnych i zapobiegania powikłaniom. Stan uodpornienia społeczeństwa w bardzo dużej mierze zależy od poziomu społecznej akceptacji prawnego obowiązku szczepień ochronnych, rzetelności działań lekarzy, pielęgniarek, położnych realizujących szczepienia obowiązkowe oraz działań organów administracji w propagowaniu szczepień oraz egzekwowaniu wykonania obowiązku szczepień przez osoby do tego prawnie zobowiązane. W 2022 r. Program Szczepień Ochronnych przedstawiał się następująco:

Wiek		gruźlica	wirusowe zapalenie wątroby typu B	błonica	tęžec	krztusiec	inwazyjne zakażenie Haemofilus influenzae	poliomyelitis	rotawirusy	streptococcus Pneumoniae	odra	świnka	różyczka
1 rok życia	1 doba życia												
	2 miesiąc życia												
	4 miesiąc życia												
	5-6 miesiąc życia												
	7 miesiąc życia												
2 rok życia	13-15 miesiąc życia												
	16-18 miesiąc życia												
6 rok życia													
10 rok życia													
14 rok życia													
19 rok życia													

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzoruje prawidłowość wykonywania szczepień ochronnych oraz monitoruje realizację szczepień ochronnych. Na terenie powiatu bartoszyckiego w 2022 r. szczepienia ochronne dzieci i młodzieży do 19 roku życia realizowane były przez 13 świadczeniodawców. Obowiązkowi szczepień podlegało 8833 dzieci. Nadzór nad realizacją szczepień ochronnych polegał głównie na egzekwowaniu:

- właściwych warunków sanitarno–technicznych punktów szczepień,
- opracowania i właściwego stosowania procedur higienicznych,
- opracowania i wdrożenia procedur związanych z zamawianiem, transportem, przechowywaniem i dystrybucją szczepionek,
- dobrego przygotowania merytorycznego personelu szczepiącego,
- przestrzegania aktualnego Programu Szczepień Ochronnych i wojewódzkiego terminarza szczepień,
- wykonania szczepień obowiązkowych przez osoby uchylające się,
- odpowiednich warunków transportu i przechowywania szczepionek,
- realizacji szczepień zalecanych przez Ministra Zdrowia,
- realizacji obowiązku zgłaszania niepożądanych odczynów poszczepiennych.

Poza ww. czynnościami PPIS w Bartoszczykach sporządza corocznie zamówienie na preparaty szczepionkowe dla całego powiatu wraz z zapewnieniem dostaw szczepionek z WSSE w Olsztynie. Szczepionki są przechowywane w PSSE z zapewnieniem stałego, elektronicznego monitoringu temperatur w magazynie szczepionek.

PPIS w Bartoszycach dokonuje corocznie analizy i oceny realizacji szczepień obowiązkowych i zalecanych. W 2022 roku wykonanie szczepień ochronnych dzieci i młodzieży w powiecie bartoszyckim kształtowało się na następującym poziomie:

- Szczepienia pierwotne przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis oraz haemophilus influenzae typu b w pierwszym roku życia wykonano w 53,9% (wymagane 55 %);
- Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis oraz haemophilus influenzae typu b w drugim roku życia wykonano w 70,9% (wymagane 55 %);
- Szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce w drugim roku życia wykonano w 98% (wymagane 95 %);
- Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis w szóstym roku życia wykonano w 96,4%;
- Szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce w szóstym roku życia (druga dawka) 97% (wymagane 95%);
- Szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce w dziesiątym roku życia (druga dawka) 99,2% (wymagane 95%);
- Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi w 14 roku życia: 99,2%;
- Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi w 19 roku życia: 97,9%;
- Szczepienia przeciw pneumokokom w 1 roku życia: 69,7%;
- Szczepienia przeciw pneumokokom w 2 roku życia: 92,6%;
- Szczepienia p/rotawirusom w 1 roku życia 64,4%.

Poprawiająca się sytuacja epidemiologiczna wielu chorób zakaźnych lub wręcz ich eliminacja, osiągnięta dzięki szczepieniom, stanowi często pokusę do łatwego rezygnowania ze szczepień z błahych powodów. Zagrożeniem dla szczepień jest nasilające się w ostatnich latach oddziaływanie ruchów antyszczepionkowych, co w wielu krajach doprowadziło do pogorszenia stanu uodpornienia populacji przeciw niektórym chorobom zakaźnym, czego konsekwencją są epidemie wyrównawcze oraz zagrożona jest realizacja programów eliminacji i eradykacji chorób zakaźnych. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – PIB gromadzi informacje dotyczące liczby osób uchylających się od szczepień obowiązkowych. Liczba ta jest odnoszona do osób podlegających szczepieniom w danym roczniku. Obejmuje dzieci i młodzież do 19 roku życia podlegające szczepieniom wg obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych. W czasie ostatnich 5 lat liczba uchyleń od szczepień obowiązkowych zwiększyła się 2-krotnie, od 30 tys. uchyleń w 2017 roku do 61,3 tys. uchyleń w 2021 roku. W ciągu I-III kwartałów 2022 roku odnotowano 68 789 uchyleń (9,5/1000 osób w wieku 0-19 lat).

Podobnie problem ten kształtuje się w powiecie bartoszyckim w 2011 r. szczepieniom ochronnym nie poddano 6 dzieci, w 2012 r. - 15 dzieci, w 2016 r. - 31 (40-rodziców), w 2017 r. - 44 (53- rodziców), w 2018 r. 46 (56 rodziców), w 2019 r. 59 (63 rodziców), w 2020 r. – 66 (76 rodziców), w 2021 r. - 83 (93 rodziców) a w 2022 r.- 71 (80 rodziców). Organy inspekcji sanitarnej podejmują działania prawne, wobec rodziców uchylających się od realizacji obowiązku szczepień dzieci.

W Polsce od 1995 roku prowadzony jest system monitorowania niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP).

NOP to każde zaburzenie stanu zdrowia związane ze szczepieniem, które wystąpiło w okresie 4 tygodni po podaniu szczepionki. Wyjątkiem jest szczepienie przeciwko gruźlicy (BCG), gdzie możliwy okres wystąpienia NOP jest dłuższy

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem osób szczepionych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny monitoruje i rejestruje zgłoszenia niepożądanych odczynów poszczepiennych, przekazywanych przez podmioty lecznicze. Z Inspekcji Sanitarnej zgłoszenia te z kolei przekazywane są do Zakładu Epidemiologii NIZP-PZH, PWIS oraz Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

W 2022 r. w powiatowym rejestrze zgłoszeń niepożądanych odczynów poszczepiennych odnotowano 1 NOP łagodny po szczepionce podanej w drugim roku życia- MMR (I dawka). Dla porównania w roku poprzednim odnotowano 16 NOP-ów, po szczepionkach p/covid-19. Analiza porównawcza liczby zgłoszeń w latach 2021-2022 wykazuje, iż liczba zgłoszonych NOP jest zdecydowanie większa w 2021 r. w porównaniu do ilości NOP zgłaszanych w roku 2022. Zgłaszane NOP-y w 2021 roku dotyczą nowo wprowadzonych szczepionek p/covid-19 firmy: Pfizer, AstraZeneca oraz Johnson&Johnson.

Analizę NOP w powiecie bartoszyckim w latach 2021-2022 przedstawia tabela nr 8 w załączeniu.

Poza obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi, istotną rolę w uodpornianiu populacji odgrywają tzw. szczepienia zalecane. Zapewniają one ochronę m.in. przed takimi chorobami jak: zakażenia meningokokowe, pneumokokowe, wirusowemu zapaleniu wątroby typu A i B, a także kleszczowemu zapaleniu mózgu, ospie wietrznej, HPV czy grypie. Szczególnie niebezpieczne są

choroby u niemowląt i małych dzieci, które często wymagają hospitalizacji i mogą stanowić bezpośrednie zagrożenia zdrowia, a nawet życia.

W minionym roku, w ramach szczepień zalecanych, uodporniono 1964 mieszkańców powiatu bartoszyckiego, co stanowi zaledwie 3,7% społeczeństwa powiatu (2021 r. – 2012 osób – 3,6%). W 2022 r. szczepieniami zalecanymi uodporniono:

- p/grypie– 1686 osób (2021 rok-1700 osób)
- p/ Streptococcus pneumoniae – 21 osób (2021 rok- 43 osoby)
- p/Neisseria meningitidis – 74 osoby (2021 rok- 59 osób)
- p/ ospie wietrznej- 29 osób (2021 rok- 12 osób)
- p/ kleszczowemu zapaleniu mózgu- 76 osób (2021 rok-111 osób)
- p/ wzv typu B – 54 osoby (2021 r.- 80 osób)
- p/ wzv typu A – 4 osoby (2021 r.- 0)
- p/ odrze, śwince i różyczce- 1 osoba (2021 r.- 0)
- p/ tężcowi- 3 osoby (2021 r.- 0)
- p/ HPV- 14 osób (2021 rok – 7 osób)
- p/ haemophilus influenzae typu b- 1 osoba (2021 r.- 0)
- p/dTpa- 1 osoba (2021 r.- 0)

Stan uodpornienia przedstawiają tabele w załączeniu:

Tab. Nr 8 Analiza NOP w powiecie bartoszyckim w latach 2021-2022

Tabela Nr 9 „Procentowe wykonanie szczepień obowiązkowych szczepień ochronnych w powiecie bartoszyckim 2021-2022”;

Tabela Nr 10 „Szczepienia ochronne przeciwko grypie w powiecie bartoszyckim w latach 2007-2022”.

2. Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszycach w 2022 roku obejmowała nadzorem 656 obiektów żywnościowo-żywnościowych oraz miejsc produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Zakres kontroli obejmował przestrzeganie przepisów określających wymagania sanitarno-higieniczne niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności podczas produkcji, magazynowania, transportu i obrotu środkami spożywczymi, materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością oraz jakość żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.

Rodzaje obiektów objętych nadzorem w 2022 roku:

- obiekty produkcji żywności – 203
- obiekty obrotu żywnością – 269
- zakłady żywienia zbiorowego otwarte – 94
- zakłady żywienia zbiorowego zamknięte – 59
- wytwórnie i miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością – 31.

W skontrolowanych 185 nadzorowanych obiektach przeprowadzono 264 kontrole sanitarne, w tym 47 interwencyjnych. W celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-higienicznego oraz usunięcia nieprawidłowości wydano 7 decyzji administracyjnych, w tym 1 decyzję o unieruchomieniu zakładu.

W nadzorowanych obiektach w dalszym ciągu egzekwowano poprawę w zakresie bieżącego stanu sanitarno-higienicznego. Szczególnym nadzorem objęto zakłady, które w latach poprzednich wykazywały niewłaściwy stan sanitarny oraz te, które produkują wyroby stwarzające największe zagrożenie na zanieczyszczenie, tj. zakłady produkujące żywność gotową do spożycia i zakłady żywieniowe. Za stwierdzone podczas kontroli sanitarnych nieprawidłowości sanitarno-higieniczne nałożono 26 mandatów karnych na kwotę 5900 zł.

2.1 Zakłady żywności, żywienia oraz obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

W ramach nadzoru oceniano m.in. stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń oraz urządzeń obiektu, znakowanie oraz jakość wprowadzanej do obrotu żywności, a także warunki przechowywania żywności. Ponadto pobierano do badań laboratoryjnych próby w ramach Urzędowej kontroli Żywności i Monitoringu.

1) Zakłady produkcji żywności

Na terenie powiatu zarejestrowane są 203 zakłady produkujące żywność, w tym 176 obiektów zajmujących się produkcją pierwotną, rolniczym handlem detalicznym oraz dostawami bezpośrednimi.

W zakładach produkcji żywności przeprowadzono 52 kontrole sanitarne, z czego 16 kontroli przeprowadzono u producentów pierwotnych. Najczęściej występujące nieprawidłowości:

- brak, niekompletna lub nieaktualna dokumentacja GHP/GMP/HACCP, w tym brak bieżących zapisów w ramach GHP/GMP/HACCP
- nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia
- brak czystości i porządku na terenie zakładu
- obecność szkodników
- naruszenie łańcucha chłodniczego.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 5 decyzji administracyjnych na wykonanie obowiązków. Za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno-higieniczne oraz zaniedbania nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 1900 zł.

2) Zakłady obrotu żywnością i zakłady żywienia zbiorowego

W zakładach obrotu żywnością przeprowadzono 122 kontrole sanitarne.

Do najczęściej występujących uchybień w zakładach obrotu żywnością można zaliczyć:

- brak czystości i porządku,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych o niewłaściwej jakości, w tym środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/daty minimalnej trwałości, środków spożywczych bez etykiet,
- brak bieżących zapisów w ramach GHP/GMP/HACCP,
- naruszenie łańcucha chłodniczego
- nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny pomieszczeń.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 1 decyzję administracyjną na wykonanie obowiązków. Za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno-higieniczne oraz zaniedbania nałożono 9 mandatów karnych, na kwotę 1400 zł.

W zakładach żywienia zbiorowego w 2022 roku przeprowadzono ogółem 84 kontrole sanitarne. W kontrolowanych zakładach żywienia zbiorowego najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były:

a) żywienia zbiorowego otwartego ogółem:

- brak porządku i czystości,
- nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia,
- brak segregacji asortymentowej,
- naruszenie łańcucha chłodniczego.

b) żywienia zbiorowego zamkniętego:

- brak czystości i porządku,
- nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia,
- pobieranie próbek kontrolnych posiłków niezgodne z systemem HACCP.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 1 decyzję administracyjną na wykonanie obowiązków. Za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno-higieniczne oraz zaniedbania nałożono 12 mandatów karnych na kwotę 2600 zł.

W zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego sekcja higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku sprawowała także nadzór nad jakością żywienia. Ocenę sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego przeprowadzano metodą jakościowej oceny teoretycznej jadłospisów w oparciu o zasady racjonalnego żywienia i zasady prawidłowości układania jadłospisów oraz kierując się zalecanymi normami żywienia dla populacji polskiej. Ponadto żywienie dzieci i młodzieży w placówkach systemu oświaty oceniano na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia dzieci i młodzieży w tych jednostkach. W trakcie nadzoru oceniono 10 jadłospisów. W związku ze stwierdzeniem nieznacznych odchyżeń w 9 jadłospisach udzielono instruktażu dotyczącego prawidłowego żywienia. Jadłospisy wymagały poprawy w zakresie:

- uzupełnienia o dodatek napojów mlecznych fermentowanych;
- zastosowania zamiennika dla produktu węglowodanowego – ziemniaki;
- wprowadzenia nasion roślin strączkowych;
- zwiększenia podaży ryb lub przetworów rybnych;
- uzupełnienia o porcje owoców lub warzyw w każdym posiłku.

Jakość żywienia w wybranych zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego w porównaniu do lat ubiegłych utrzymuje się na podobnym poziomie. Uzyskane wyniki wskazują, że realizacja żywienia zbiorowego nadal stwarza pewne trudności osobom odpowiedzialnym za jego organizację, gdyż wymaga wiedzy na temat zasad prawidłowego żywienia, sposobu planowania żywienia poprzez urozmaicenie posiłków i właściwego doboru grup produktów odpowiednio do wieku.

2.2 Zatrucia pokarmowe

W 2022 roku nie odnotowywano przypadków zatruc pokarmowych.

2.3 System RASFF

W 2022 roku do PSSE w Bartoszycach wpłynęło 27 powiadomień w ramach europejskiego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt (RASFF). W celu wyeliminowania zagrożeń zgłoszonych w ramach Systemu RASFF prowadzono działania zgodne z ustawowymi kompetencjami, podejmowano działania wyjaśniające i zaradcze adekwatne do stanu faktycznego oraz monitorowano procesy wycofywania kwestionowanych produktów przez przedsiębiorców. W związku z powyższym na podstawie otrzymanych list dystrybucyjnych przeprowadzono 31 kontroli interwencyjnych w 24 obiektach żywnościowo-żywnieniowych.

Spośród wszystkich powiadomień 23 dotyczyło żywności, a 4 wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Powodem kwestionowania było głównie:

- stwierdzenie obecności bakterii Salmonella w żywności – 7 powiadomień, które dotyczyły głównie mięsa drobiowego,
- obecność ciał obcych w produktach żywnościowych – 4 powiadomienia,
- przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości – 5 powiadomień,
- stwierdzenie obecności Listeria monocytogenes – 1 powiadomienie,
- stwierdzenie obecności akryloamidu – 2 powiadomienia,
- stwierdzenie migracji ołowiu i kadmu – 2 powiadomienia,
- zanieczyszczenie żywności tlenkiem etylenu – 2 powiadomienia.

2.4 Bezpieczeństwo grzybów

W okresie od czerwca do końca października 2022 r. sprawowano nadzór nad obrotem grzybami świeżymi, suszonymi i przetworami z grzybów. Przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych w obiektach żywnościowo-żywnieniowych w trakcie, których nie stwierdzono używania do produkcji żywności świeżych grzybów leśnych. Na nadzorowanym terenie nie ma zarejestrowanych własnych producentów przetworów z grzybów.

W kontrolowanych obiektach nie odnotowano nieprawidłowości w zakresie oznakowania, jakości zdrowotnej i pochodzenia środków spożywczych wprowadzanych do obrotu grzybów uprawnych (pieczarki) oraz przetworów grzybowych. Nie odnotowano zatruc spowodowanych spożyciem grzybów.

2.5 Monitoring i urzędowa kontrola żywności

Podstawą podejmowania działań w zakresie jakości zdrowotnej żywności oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością jest Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Realizacja badań w zakresie tego planu jest bardzo istotnym i obligatoryjnym do realizacji elementem funkcjonowania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, jako znaczącego organu w Polsce, działającego w obszarze bezpieczeństwa żywności i żywienia. Ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych wykonana została w roku ubiegłym w 19 kierunkach (m.in. badano zanieczyszczenia mikrobiologiczne, pozostałości pestycydów, zawartość metali i substancji dodatkowych), w tym w zakresie

zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych, parametrów fizyko-chemicznych, cech organoleptycznych i znakowania. Do badań laboratoryjnych w ramach Urzędowej Kontroli Żywności i Monitoringu w 2022 roku pobrano ogółem 187 próbek, w tym 173 próbki żywności, 2 próbki materiałów i wyrobów do kontaktu żywnością oraz 12 wymazów sanitarnych pobranych w zakładzie żywienia zbiorowego typu zamkniętego w związku ze wzmożonym nadzorem. Z pobranych próbek zakwestionowano 7 próbek, w tym 2 próbki suplementów diety ze względu na niewłaściwe znakowanie oraz 5 próbek sanitarnych wymazów ze względu na zanieczyszczenia mikrobiologiczne.

Jakość żywności wyprodukowanej przez producentów na terenie powiatu bartoszyckiego, na przestrzeni ostatnich lat nie budzi zastrzeżeń. W 2022 roku pobrano 44 próbki żywności u producentów z nadzorowanego terenu.

2.6 Wnioski konsumentów o interwencje

W 2022 roku przeprowadzono 17 kontroli interwencyjnych w związku z wniesionymi informacjami w sprawie niewłaściwej jakości środków spożywczych lub niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego zakładów. W 9 przypadkach potwierdzono zasadność zgłoszeń o interwencję, w wyniku czego wszczęto postępowanie administracyjne, nałożono 7 mandatów karnych na łączną kwotę 900 zł.

W pozostałych przypadkach informacje nie zostały potwierdzone.

3. Sekcja Higieny Komunalnej

Kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w obiektach użyteczności publicznej oraz sprawowanie nadzoru nad jakością wody – zarówno przeznaczonej do spożycia przez ludzi jak i wody wykorzystywanej do rekreacji wodnej.

W 2022 roku Sekcja Higieny Komunalnej realizowała zadania poprzez:

1) sprawowanie bieżącego nadzoru nad:

a) obiektami użyteczności publicznej (m.in. zakłady fryzjerskie, zakłady kosmetyczne, gabinety tatuażu, zakłady odnowy biologicznej, obiekty noclegowe, domy pomocy społecznej, ustępy publiczne, cmentarze, domy pogrzebowe)

b) pływalnią,

c) jakością zdrowotną:

- wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w wodociągach,
- wody wykorzystywanej w rekreacji wodnej,
- ciepłej wody w budynkach zamieszkania zbiorowego i zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej pod kątem obecności bakterii z rodzaju Legionella,

d) ekshumacjami i transportem zwłok i szczątków ludzkich,

2) opiniowanie imprez masowych w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego uczestnikom imprezy,

3) opracowywanie ocen higienicznych materiałów używanych do uzdatniania wody przeznaczonej do spożycia,

4) udział w opiniowaniu projektów i odbiorach obiektów użyteczności publicznej oraz ujęć wody.

W 2022 roku, w ramach działań prowadzonych przez sekcję higieny komunalnej wydano:

- 120 decyzji, (w tym: 5 dotyczących obiektów użyteczności publicznej, 15 dotyczących wody do spożycia, 2 dotyczące wody na pływalni, 2 dotyczące urządzeń wodnych, 95 w zakresie zgody na ekshumację i 1 na przewóz zwłok za granicę),
- 21 decyzji płatniczych,
- 1 postanowienie,
- 2 opinie sanitarne w sprawie organizacji imprezy masowej,
- 17 opinii sanitarnych dotyczących procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi w zakładach fryzjerskich i kosmetycznych.

3.1 Nadzór nad jakością zdrowotną wody

Podstawowym celem prowadzonego nadzoru sanitarnego nad jakością wody jest zapewnienie wody o odpowiedniej jakości zdrowotnej jej konsumentom i użytkownikom. Nadzór sanitarny prowadzony jest w odniesieniu do urządzeń służących do produkcji i zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, ciepłej wody użytkowej w zakresie badań w kierunku *Legionella* sp. oraz wody z pływalni.

Jednostkami odpowiedzialnymi, za jakość wody podawanej w urządzeniach wodociągowych są producenci wody – przedsiębiorstwa wodociągowe, a także podmioty wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia jako część działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej.

3.1.1 Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi

Sprawowanie nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi polega na:

- a) pobieraniu próbek wody z ujęć wodnych, z sieci wodociągowych i pływalni do badań fizykochemicznych i bakteriologicznych,
- b) dokonywaniu analiz i ocen wyników badań wody,
- c) wydawaniu ocen higienicznych na materiały i wyroby kontaktujące się z wodą do spożycia,
- d) prowadzeniu skutecznego nadzoru nad wywiązywaniem się podmiotów prowadzących zbiorowe zaopatrzenie w wodę z realizacji badań jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z ustalonym harmonogramem,
- e) dokonywaniu okresowych oraz obszarowych ocen jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2022 r. w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi:

- przeprowadzono 92 kontrole jakości wody w 34 wodociągach,
- pobrano 143 próbki wody do badań laboratoryjnych,
- wydano 34 okresowe oceny jakości wody,
- wydano 1 ocenę higieniczną dotyczącą materiałów zastosowanych w związku z realizacją zadania: Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z budową sieci wodociągowej w Łabędniku w ramach realizacji inwestycji pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w Łabędniku – etap II”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszykach dokonał również obszarowej oceny jakości wody powiatu bartoszyckiego.

Na terenie powiatu funkcjonują:

- **1 wodociąg o produkcji wody 1001-10000 m³/d**

Jest to wodociąg miejski w Bartoszycach. Wodociąg zaopatruje 22 200 mieszkańców miasta, do wodociągu podłączone są także miejscowości: Dąbrowa, Wawrzyny, Ceglarki, Okopa, Połęczce, Wiatrak i Jarkowo.

W 2022 roku woda pochodząca z wodociągu publicznego Bartoszyce spełniała wymagania mikrobiologiczne i fizykochemiczne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). W próbkach wody pobranych w 2022 roku w ramach monitoringu parametrów grupy A (podstawowe parametry fizyczne, organoleptyczne, chemiczne i mikrobiologiczne) i grupy B (znacznie większy zakres badanych parametrów w tym m.in. metale ciężkie, pestycydy itd.) nie stwierdzono przekroczenia żadnego z parametrów.

- **12 wodociągów o produkcji wody 101-1000 m³/d**

Są to wodociągi publiczne: Górowo Iławeckie, Kamińsk, Kandyty, Wojmiany (gm. Górowo Iławeckie), Sępopol, Bisztynek, Sątopy (gm. Bisztynek), Bezledy, Tolko, Galiny i Szwaruny (gm. Bartoszyce) oraz wodociąg lokalny zaopatrujący Szpital Powiatowy im. Jana Pawła II w Bartoszycach.

W tej grupie wodociągów wydano 1 decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia, 1 decyzję wygaszającą oraz 2 decyzje umarzające postępowanie administracyjne w sprawie niewłaściwej jakości wody.

W wyniku przeprowadzonych urzędowych kontroli jakości wody pochodzącej:

➤ **z wodociągu publicznego Szwaruny (gm. Bartoszyce)** - zakwestionowano 1 próbkę wody z uwagi na obecność bakterii grupy coli w ilości 50 jtk/100 ml. Wydano decyzję o braku przydatności wody do spożycia. Przekroczenie w zakresie ww. parametru zostało niezwłocznie usunięte. Dostarczone po przeprowadzonych działaniach naprawczych przez producenta wody sprawozdania z badań wykazały prawidłową jakość wody. W związku powyższym decyzję wygaszono.

➤ **z wodociągu publicznego Wojmiany (gm. Górowo Iławeckie)** – stwierdzono ponadnormatywną zawartość manganu na poziomie 127 µg/l oraz ponadnormatywną zawartość jonu amonowego – 0,64 mg/l. Po przeprowadzeniu przez stronę działań naprawczych oraz przedłożeniu sprawozdań z badań potwierdzających doprowadzenie jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi – umorzono postępowanie administracyjne.

➤ **z wodociągu publicznego Sątopy (gm. Bisztynek)** - stwierdzono nieakceptowalną mętność na poziomie 9,8 NTU. Podjęte działania naprawcze przez przedsiębiorstwo wodociągowe skutkowały umorzeniem postępowania administracyjnego.

- **21 wodociągów o produkcji wody < 100 m³/d**

Są to wodociągi publiczne: Bądle, Janikowo, Kiwajny, Piasty Wielkie, Pieszkowo, Wiewiórki, Worławki, Żołędnik (gm. Górowo Iławeckie), Judyty, Langanki, Lwowiec, Masuny,

Pasławki, Smodajny, Stopki, Ostre Bardo (gm. Sępole), Kokoszewo, Prosiły (gm. Bisztynek), Kinkajmy, Łabędnik, Osieka (gm. Bartoszyce).

W tej grupie wodociągów wydano 1 decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia, 1 decyzję wygaszającą, 1 decyzję przedłużającą termin warunkowej przydatności wody do spożycia oraz 8 decyzji umarzających postępowanie administracyjne.

W wyniku przeprowadzonych urzędowych kontroli jakości wody ujmowanej:

➤ **z wodociągu publicznego Kokoszewo (gm. Bisztynek)** - stwierdzono przekroczenia parametrów fizykochemicznych, tj. mangan powyżej 400 µg/l oraz jon amonowy na poziomie 0,64 mg/l. Z uwagi na długotrwałe przekroczenie wartości parametrycznej manganu w wodzie oraz niewłaściwy stan techniczny urządzeń służących do uzdatniania wody, przedsiębiorstwo wodociągowe podjęło decyzję o wyłączeniu z użytkowania Stacji Uzdatniania Wody w Kokoszewie i podłączeniu miejscowości: Kokoszewo, Krzewina oraz Sułowo (gm. Bisztynek) do wodociągu publicznego Bisztynek. W związku z powyższym postępowanie administracyjne zostało umorzone.

➤ **z wodociągu publicznego Bądle (gm. Górowo Iławeckie)** – zakwestionowano 1 próbkę wody ze względu na obecność bakterii grupy coli w ilości 9 jtk/100 ml oraz ponadnormatywną zawartość żelaza – 305 µg/l. W celu zobrazowania stanu jakości wody w przedmiotowym wodociągu pobrano dodatkowe próbki wody z punktów jednorazowych u odbiorców usług, a także ze stacji uzdatniania wody. Wyniki z badania próbek wody wykazały, że ilość bakterii z grupy coli w badanych punktach nie przekraczała 10 jtk/100 ml przy jednoczesnym wykluczeniu obecności *Escherichia coli* i enterokoków. W związku z powyższym na podstawie wyników wszczęto postępowanie. Po przeprowadzeniu przez stronę natychmiastowych działań naprawczych oraz przedłożeniu sprawozdań z badań potwierdzających doprowadzenie jakości wody do wymagań określonych w obowiązującym rozporządzeniu w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia – umorzono postępowanie administracyjne.

➤ **z wodociągu publicznego Pieszkowo (gm. Górowo Iławeckie)** – stwierdzono ponadnormatywną zawartość manganu na poziomie 130 µg/l. Przyczyną wystąpienia przekroczenia było nieprawidłowe działanie systemu napowietrzającego, wynikającego z tymczasowej awarii sprężarki. Administrator wodociągu przedłożył sprawozdanie z badań potwierdzające spełnienie wymagań rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w zakresie kwestionowanego parametru – umorzono postępowanie administracyjne.

➤ **z wodociągu publicznego Wiewiórki (gm. Górowo Iławeckie)** – stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych norm parametru fizykochemicznego jakim jest żelazo na poziomie 220 µg/l oraz parametru organoleptycznego: mętność – 2,3 NTU. Badania laboratoryjne próbek wody pobranych w ramach kolejnej urzędowej kontroli jakości wody wykazały mętność na poziomie 4,1 NTU oraz 2,0 NTU. W obu przypadkach podejmowane przez przedsiębiorstwo wodociągowe działania, polegające na płukaniu sieci doprowadzały do uzyskania właściwej jakości wody dostarczanej odbiorcom. Postępowania administracyjne umorzono.

➤ **z wodociągu publicznego Lwowiec** – stwierdzono ponadnormatywną zawartość żelaza na poziomie 322 µg/l oraz przekrozoną mętność 4,1 NTU. Potwierdzono skuteczność działań naprawczych badaniami jakości wody – umorzono postępowanie administracyjne.

➤ **z wodociągu publicznego Masuny** – stwierdzono nieakceptowalną mętność w dwóch punktach monitoringowych na poziomie 8,8 NTU oraz 4,0 NTU. Analiza sprawozdania

dostarczonego przez Stronę wykazała, iż doprowadzono mętność w wodzie do wymagań zawartych w rozporządzeniu w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, tym samym postępowanie administracyjne w powyższym zakresie zostało umorzone.

➤ **z wodociągu publicznego Stopki** – stwierdzono przekroczenie parametryczne w zakresie obecności bakterii grupy coli (29 jtk/100ml). Bezzwłocznie podjęte przez przedsiębiorstwo wodociągowe działania naprawcze spowodowały wyeliminowanie stwierdzonej nieprawidłowości i tym samym doprowadzono jakości wody do określonych w rozporządzeniu wymagań.

➤ **z wodociągu publicznego Smodajny** – stwierdzono, że woda nie spełnia wymagań ze względu na wystąpienie zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody - ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C po 72 h w ilości >300 jtk w 1 ml wody oraz ponadnormatywną zawartość sodu na poziomie 390 mg/l. Na podstawie analizy przedstawionych wyników z badania jakości wody przeprowadzonych przez zakład w ramach kontroli wewnętrznej ustalono, iż jakość wody w przedmiotowym wodociągu odpowiada wymaganiom określonym w ww. rozporządzeniu w zakresie kwestionowanych parametrów.

Ponadto administrator wodociągu zwrócił się do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bartoszycach z prośbą o zmianę terminu warunkowej przydatności wody pochodzącej z wodociągu publicznego w Smodajnach ze względu na ponadnormatywną zawartość chlorków, jednocześnie wyjaśniając trudności związane z doprowadzeniem wody do odpowiedniej jakości.

Po rozważeniu stopnia zagrożenia zdrowotnego uznano, iż ze względu na rodzaj przekroczeń norm możliwe jest wydłużenie warunkowego dopuszczenia wody do spożycia przez ludzi z wodociągu publicznego Smodajny o zwiększonej zawartości chlorków. Zgodnie z opinią wydaną przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny „podwyższone stężenie chlorków w wodzie do picia przy ich naturalnym pochodzeniu i wykluczeniu wpływu ścieków należy ocenić jako nie stwarzające zagrożenia dla zdrowia ludzi. Podwyższone stężenie chlorków poza ewentualną zmianą posmaku może wpływać na bezpieczeństwo wody dla zdrowia jedynie pośrednio, sprzyjając korozyjności wody i przenikaniu do wody metali z elementów konstrukcyjnych sieci dystrybucyjnej”. W przeanalizowanych próbkach wody na przestrzeni trzech ostatnich lat nie odnotowano nieprawidłowości w zakresie wymagań organoleptycznych tj. mętności, smaku i zapachu. Do PPIS w Bartoszycach nie wpływały prośby o interwencje konsumentów dotyczące niewłaściwej jakości wody. Badania wody wskazują również, że w przypadku wodociągu Smodajny nie zachodzi zjawisko korozyjności wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszycach postanowił przychylić się do wniosku Strony i wydłużył termin wykonania obowiązku do dnia 31 grudnia 2024 r. kierując się faktem, że podmiot rozpoczął proces planowania inwestycji mającej na celu zmodernizowanie Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Stopki Osada gmina Sępólno pod kątem zaopatrzenia mieszkańców w wodę, obecnie zaopatrywanych z wodociągu Smodajny oraz przedłożył Program Funkcjonalno-Użytkowy, którego przedmiotem jest budowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Stopki Osada wraz z budową sieci wodociągowej rozdzielczej. Strona w złożonym wniosku wskazała również, że w dalszym ciągu składane są dokumenty projektowe celem uzyskania dofinansowania niezbędnego do realizacji ww. przedsięwzięcia.

W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu bartoszyckiego najczęściej kwestionowane w wodzie parametry to: ponadnormatywna zawartość manganu, żelaza, jonu amonowego oraz nieakceptowalna mętność. Są to parametry wskaźnikowe, które nie mają bezpośredniego wpływu na zdrowie konsumenta, lecz mogą oznaczać, że procesy uzdatniania wody lub dystrybucji wody są prowadzone niewłaściwie. Pogorszenie jakości wody pod względem mikrobiologicznym było spowodowane głównie złym stanem technicznym instalacji wewnętrznej oraz małym rozbiorem wody.

Na koniec 2022 roku stwierdzono przydatność wody do spożycia we wszystkich wodociągach.

3.1.2 Ciepła woda użytkowa

Do zadań dotyczących nadzoru nad jakością zdrowotną wody należy również prowadzenie skutecznego nadzoru oraz kontrole jakości ciepłej wody użytkowej pod kątem występowania bakterii z rodzaju Legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego, w obiektach basenowych i przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

W ramach prowadzonego przez inspekcję sanitarną monitoringu badania ciepłej wody w kierunku wykrywania pałeczek Legionella sp. w 2022 r. dokonano poboru 10 próbek ciepłej wody użytkowej:

- w Domach Pomocy Społecznej w Kamińsku, Worynach, Bisztynku, Szczurkowie, Liskach oraz w Bartoszcach,
- w obiekcie pływalni miejskiej w Bartoszcach,
- w Szpitalu Powiatowym im. Jana Pawła II w Bartoszcach,
- w Szpitalu Rehabilitacyjnym w Górowie Iławeckim.

Badania na obecność mikroorganizmów z rodzaju Legionella sp. w większości placówek zostały również przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządzających tymi obiektami. W związku z powyższym wyniki badań jakości ciepłej wody z instalacji wewnętrznej w w/w obiektach potwierdziły spełnienie wymagań sanitarnych określonych w załączniku nr 5 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

3.1.3 Woda wykorzystywana do rekreacji wodnej

Na terenie powiatu bartoszyckiego inspekcja sanitarna sprawuje nadzór nad 1 pływalnią miejską w Bartoszcach. Na terenie powiatu brak jest kąpielisk oraz miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wszystkim użytkownikom pływalni funkcjonującej w sezonie letnim prowadzony był nadzór nad jakością wody zgodnie z harmonogramem zatwierdzonym przez Inspektora Sanitarnego. Badania jakości wody pobranej w ramach nadzoru sanitarnego nie wykazały przekroczeń parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych. Zakwestionowano 2 próbki pobrane w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządzającego obiektem, które dotyczyły przekroczenia dopuszczalnej liczby mikroorganizmów w temperaturze 36°C po 48 h w części płytkiej i głębokiej. Przyczyną pogorszenia się jakości wody była awaria chloratora, która skutkowałą zmniejszoną ilością podawanego chloru. Wydano decyzję

nakazującą wstrzymanie użytkowania pływalni Basen Miejski w Bartoszycach. Powtórne badanie nie wykazało obecności bakterii w obu nieckach basenowych – wydano decyzję wygaszającą.

W roku 2022 nie stwierdzono obecności bakterii Legionella sp. w instalacji ciepłej wody w obiekcie pływalni miejskiej w Bartoszycach.

3.2 Obiekty użyteczności publicznej

W 2022 r. w ramach nadzoru wykonano 111 kontroli w obiektach użyteczności publicznej. Kontrolą zostały objęte:

- **zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej**

Skontrolowano 41 zakładów fryzjerskich, 21 zakładów kosmetycznych, 1 zakład tatuażu, 2 zakłady odnowy biologicznej. W zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu w trakcie świadczonych usług istnieje wysokie ryzyko zakażenia, w związku z czym zarówno personel zakładów, jak i ich właściciele zobowiązani są do utrzymywania pomieszczeń, ich wyposażenia, a także sprzętu w odpowiednim stanie sanitarno-higienicznym. Podczas przeprowadzanych kontroli obiektów, szczególną uwagę zwracano na opracowanie i wdrożenie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi oraz właściwe prowadzenie procesów dezynfekcji i sterylizacji sprzętów stosowanych do wykonywania zabiegów, podczas których może dojść do naruszenia ciągłości tkanek.

Podczas kontroli sanitarnej w zakładzie fryzjerskim w Bartoszycach w ramach bieżącego nadzoru stwierdzono naruszenia wymagań sanitarno-technicznych, tj.:

- brak opracowanych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi u ludzi,
- brak aktualnego orzeczenia lekarskiego do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym,

Przeprowadzone czynności kontrolne w tym samym obiekcie, celem sprawdzenia realizacji wykonania nakazów zawartych w decyzji administracyjnej wykazały usunięcie powyższych nieprawidłowości. Kontrole sanitarne w kolejnych zakładach fryzjerskich w Bartoszycach i w Bisztyнку oraz w zakładzie tatuażu w Bartoszycach wykazały brak opracowanych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi u ludzi.

W kontrolowanych zakładach wydano również zalecenia dotyczące:

- aktualizacji przeglądu technicznego autoklawu używanego w zakładzie tatuażu,
- aktualizacji procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi w zakładach fryzjerskich i kosmetycznych,

- przechowywania pakietów ze sterylnymi narzędziami w sposób uniemożliwiający ich mechaniczne uszkodzenie w zakładzie kosmetycznym,
- wymiany pojemnika służącego do dezynfekcji narzędzi wielokrotnego użytku wykorzystywanych przy świadczeniu usług w zakładzie fryzjerskim.

W związku z obowiązującymi przepisami przeprowadzono również kontrole sanitarne w **obiektach wyposażonych w solaria**, w których nieprawidłowości nie stwierdzono.

- **obiekty hotelarskie, motele, pensjonaty i inne, w których świadczone są usługi noclegowe**

Skontrolowano 2 hotele i 6 innych obiektów świadczących usługi noclegowe. Kontrole nie wykazały zaniedbań w utrzymaniu bieżącej czystości i stanu technicznego. Uchybień nie odnotowano. Wydane zalecenie pokontrolne w jednym z obiektów noclegowych dotyczyły przedłożenia dokumentacji potwierdzającej przeprowadzanie zabiegów dezynsekcyjnych, deratyzacyjnych przez wyspecjalizowaną firmę.

- **domy pomocy społecznej**

Skontrolowano 7 domów pomocy społecznej. Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie warunków przechowywania odpadów medycznych oraz postępowania z bielizną czystą i brudną w domu pomocy społecznej w gminie Sępólno. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą w powyższym zakresie. Obowiązki nałożone decyzją administracyjną wykonano. Wydano również zalecenie w jednym z domów pomocy społecznej w gminie Górowo Iławeckie, tj.: zaktualizowanie procedury postępowania z odpadami medycznymi.

- **zakłady karne**

Skontrolowano 1 zakład karny. W trakcie przeprowadzonej kontroli sanitarnej stwierdzono uchybienia sanitarno-techniczne dotyczące ścian w świetlicy sportowej, a także drzwi w kącie sanitarnym w jednej z cel mieszkalnych. W związku z wszczętym postępowaniem, Strona poinformowała o wymianie ww. drzwi. Wydano decyzję nakazującą doprowadzenie ścian w świetlicy sportowej do właściwego stanu technicznego.

- **ustępy publiczne**

Skontrolowano 5 obiektów. W trakcie kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono. Wydano zalecenia pokontrolne, w jednym z kontrolowanych obiektów dotyczące uzupełniania na bieżąco środków higieny, tj. papierowe ręczniki jednorazowe, mydło w płynie oraz zabezpieczenia papierowych ręczników jednorazowych poprzez przechowywanie ich w pojemniku przeznaczonym do tego celu.

- **domy przedpogrzebowe, cmentarze**

Skontrolowano 3 domy przedpogrzebowe oraz 5 cmentarzy. Skontrolowane obiekty w dobrym stanie sanitarno-higienicznym. Prowadzone postępowanie administracyjne w jednym z kontrolowanych domów przedpogrzebowych dotyczyło braku rozdziału szatni pracowników na odzież czystą i brudną. W pozostałych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości. Przeprowadzono również 3 kontrole w stosunku do podmiotu przeprowadzającego ekshumacje zwłok lub szczątków ludzkich celem sprawdzenia, czy warunki sanitarne nałożone decyzjami administracyjnymi zezwalającymi na ekshumację zostały spełnione. Nie odnotowano uchybień.

- **plywalnie**

Skontrolowano pływalnię odkrytą w Bartoszycach, która w roku 2022 funkcjonowała od 1 lipca do 31 sierpnia. Pływalnia składa się z niecki basenowej podzielonej na część pływacką (niecka głęboka) oraz rekreacyjną (niecka płytka). Niecki zasilane są wodą z wodociągu publicznego w Bartoszycach, woda dezynfekowana jest automatycznie przy zastosowaniu podchlorynu sodu. Stan sanitarno-higieniczny obiektu nie budził zastrzeżeń. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

- **środki transportu**

Przeprowadzono kontrolę firmy przewozowej w Bartoszycach. Skontrolowane środki transportu, tak jak: 2 autobusy komunikacji publicznej, 3 autobusy turystyczne, 2 autobusy szkolne nie budziły zastrzeżeń. Przeprowadzono również kontrole 8 samochodów do przewozu zwłok lub szczątków ludzkich. W trakcie przedmiotowej kontroli szczególną uwagę zwrócono na stan higieniczno-sanitarny i techniczny samochodu, rodzaj stosowanych środków czystości oraz sposób dezynfekcji. Nie odnotowano uchybień.

- **inne obiekty**

Skontrolowano 16 Stacji Uzdatniania Wody. W trakcie kontroli sanitarnych stwierdzono nieprawidłowości dotyczące:

- stanu technicznego urządzenia służącego do uzdatniania wody (odżelaziacz) w Stacji Uzdatniania Wody w Kokoszewie;
- stanu sanitarno-technicznego urządzeń i instalacji służących do uzdatniania wody oraz stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitu wewnątrz budynku Stacji Uzdatniania Wody w Prositach.

W przypadku Stacji Uzdatniania Wody w Kokoszewie umorzono postępowanie administracyjne, ponieważ przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne podjęło decyzję o jej wyłączeniu z użytkowania i podłączeniu miejscowości: Kokoszewo, Krzewina oraz Sułowo gm. Bisztynek do wodociągu publicznego Bisztynek poprzez nowo wybudowane stacje podnoszenia ciśnienia. W wyniku zakwestionowanego stanu techniczno-sanitarnego

w Stacji Uzdatniania Wody w Prositach – wydano decyzję administracyjną zobowiązując stronę do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

3.3 Interwencje

W 2022 roku do sekcji Higieny Komunalnej wpłynęło 6 wniosków z prośbą o interwencję. 3 sprawy załatwiono we własnym zakresie, w związku z czym przeprowadzono 3 kontrole sanitarne, 1 wizję lokalną oraz udzielono 3 odpowiedzi.

Wnioski o interwencji załatwione we własnym zakresie dotyczyły (ogółem 3):

- niewłaściwych warunków sanitarno-bytowych cel mieszkalnych w Zakładzie Karnym;
- niewłaściwych warunków sanitarnych świetlicy, dostępu przez osadzonych do łaźni i do ciepłej wody użytkowej w Zakładzie Karnym;
- obecności pluskiew w Zakładzie Karnym;
- niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych w pomieszczeniu pralni, pomieszczeń łaźni w Zakładzie Karnym.

1 wniosek był zasadny. Przeprowadzona kontrola wykazała konieczność podjęcia działań zmierzających do poprawy warunków sanitarnych na świetlicy sportowej, a także wymiany drzwi w kącie sanitarnym w jednej z cel mieszkalnych w Zakładzie Karnym.

Wnioski przekazywane do rozpatrzenia wg właściwości dotyczyły (ogółem 3):

- niewłaściwie usytuowanych pojemników służących do czasowego gromadzenia odpadów stałych przez właściciela nieruchomości. Przekazano do Urzędu Gminy w Górowie Iławeckim;
- pomiaru pola elektromagnetycznego w pomieszczeniu mieszkalnym. Przekazano do Oddziału Higieny Radiacyjnej, Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Olsztynie;
- obecności szcurów spowodowanej stacjonowaniem pojazdu na terenie parkingu przy budynkach mieszkalnych zarządzanych przez LOKUM Sp. z o. o. w Bartoszcach. Przeprowadzono wizję lokalną. Przekazano do Urzędu Miasta w Bartoszcach.

3.4 Imprezy masowe

W 2022 r. do PSSE w Bartoszcach wpłynęły 3 wnioski o zaopiniowanie imprezy masowej pn. „Bartoszycka Gala Muzyki Disco Polo”, „Dożynki Gminne 2022” w Bisztynku, „Święto Plonów Gminy Bartoszyce” w Kinkajmach. Wydano 2 pozytywne opinie sanitarne w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego uczestnikom imprezy. Zrezygnowano z organizacji imprezy masowej pt. Bartoszycka Gala Muzyki Disco Polo z powodu wycofania się strategicznego sponsora. W trakcie trwania imprezy masowej organizator był zobowiązany do spełnienia poniższych warunków:

- zapewnić odpowiednią ilość punktów czerpalnych wody do spożycia przez ludzi (1 punkt na każde 1000 osób), której jakość powinna spełniać wymagania określone obowiązującymi przepisami prawnymi,
- zapewnić odpowiednią ilość kabin WC (wg normy przyjmuje się, że na 1 kabinę przypada 250 osób), umywalki do mycia rąk, środki higieny, tj. papier toaletowy, mydło, ręczniki jednorazowe/suszarki, a także kabinę WC przystosowaną dla osób niepełnosprawnych,
- zapewnić bieżące czyszczenie pomieszczeń sanitarnych (dezynfekcja toalet, uzupełnianie

papieru toaletowego, mydła, ręczników jednorazowych, a w razie konieczności czyszczenie zbiorników bezodpływowych),

- zapewnić odpowiednią ilość pojemników na odpady komunalne oraz ich opróżnianie w razie przepełnienia.

4. Sekcja Higieny Pracy

Sekcja Higieny Pracy sprawuje nadzór nad warunkami higieniczno-zdrowotnymi w zakładach pracy oraz nad czynnikami szkodliwymi występującymi w środowisku pracy (czynniki chemiczne, pyły, hałas, drgania mechaniczne, czynniki biologiczne, mikroklimat zimny i gorący), a także nad czynnikami uciążliwymi (oświetlenie) oraz nad chemikaliami (substancje chemiczne i ich mieszaniny, produkty biobójcze, prekursory narkotyków kat. 2 i 3).

Ponadto sekcja sprawuje nadzór nad chorobami zawodowymi oraz nad wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych, tzw. dopalaczy.

4.1 Nadzór nad warunkami higienicznymi i zdrowotnymi w środowisku pracy

W 2022 roku na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bartoszycach zewidencjonowane były 222 zakłady pracy.

W 2022 roku nadzorem objęto 66 zakładów pracy, w których zatrudnionych było 3438 osób. Ogółem przeprowadzono 75 kontroli stanu higieniczno-sanitarnego oraz dokonano analizy 30 sprawozdań z badań środowiska pracy. W związku ze stwierdzeniem uchybień higieniczno-zdrowotnych wydano 21 decyzji administracyjnych.

Najczęściej stwierdzane uchybienia podczas kontroli to:

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i stanowisk pracy oraz pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych,
- brak aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy,
- brak rejestru i kart badań pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,

4.2 Przekroczenia normatywów higienicznych NDN/NDS

Na terenie naszego powiatu znajduje się 6 zakładów, w których pracownicy narażeni są na przekroczenia normatywów higienicznych – 3 w zakresie NDN (najwyższych dopuszczalnych natężeń), 3 w zakresie NDS (najwyższych dopuszczalnych stężeń). Najczęściej stwierdza się przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu, który głównie występuje w przemyśle meblarskim, zakładach szklarskich, stolarskich, produkujących wyroby metalowe oraz odlewniach.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 6 zakładów pracy, w których występują przekroczenia normatywów higienicznych w zakresie: NDN hałasu oraz NDS pyłów drewna i substancji chemicznych, narażonych 44 pracowników.

W zakładach pracy, w których występują przekroczenia hałasu i drgań mechanicznych, pracodawcy realizują program działań organizacyjno-technicznych zmierzający do ograniczenia narażenia. Działania te dostosowywane są do potrzeb pracowników należących do grup szczególnego ryzyka poprzez:

- stosowanie procesów technologicznych nie wytwarzających nadmiernego hałasu;

- automatyzację i hermetyzację procesów technologicznych;
- stosowanie ekranów dźwiękochłonnych.

W zakładach pracy, w których obniżenie poziomu hałasu do norm dopuszczalnych jest niemożliwe ze względów technologicznych, pracodawcy zobowiązani są do:

- szkolenia pracowników w celu uświadamiania im rozmiarów zagrożenia i sposobów minimalizacji, w tym szkolenia specjalistyczne na szkoleniu okresowym z udziałem lekarza laryngologa;
- kierowania na badania audiometryczne słuchu pracowników narażonych na hałas po wczesnym wykryciu zaburzeń chorobowych, przesuwanie do innych prac;
- ograniczenia czasu ekspozycji tylko do niezbędnego minimum;
- doboru środków ochrony indywidualnej do wielkości charakteryzujących hałas;
- oceny ryzyka zawodowego z zastosowaniem środków profilaktycznych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszykach w 2022 roku nie wydawał decyzji administracyjnych na wyeliminowanie lub obniżenie możliwie do najniższego poziomu przekroczenia wartości normatywnych.

4.3. Zakłady o szczególnym zagrożeniu

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszykach prowadzi nadzór nad obiektami o szczególnym zagrożeniu, w których występują czynniki rakotwórcze oraz 5-krotne i wyższe przekroczenia najwyższych dopuszczalnych normatywów higienicznych NDS i NDN. W 2022 roku zewidencjonowano 45 zakładów pracy, w których występują czynniki o działaniu rakotwórczym.

Ogółem narażonych na czynniki rakotwórcze w 2022 roku było 309 pracowników (309 mężczyzn, 0 kobiet) oraz 3 pracowników (3 mężczyzn, 0 kobiet) pozostających w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 22 zakłady pracy, w których występują czynniki rakotwórcze. W ramach nadzoru nad zakładami pracy, w których występują czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym w środowisku pracy, w 2022 roku stwierdzono, że pracodawcy:

- prowadzą rejestry prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- realizują badania środowiskowe, w celu monitorowania poziomu wartości normatywnych czynników rakotwórczych;
- dopełniają obowiązek przekazywania danych do W-MPWIS o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W ramach zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego pracownikom, pracodawcy podejmowali działania do obniżania ekspozycji narażenia na czynniki rakotwórcze. W zakładach pracy, w których procesy technologiczne uniemożliwiają wyeliminowanie czynnika rakotwórczego pracodawcy zabezpieczyli pracownikom środki ochrony indywidualnej, odzież

i obuwie robocze oraz zapewniali zabezpieczenia techniczne, tj. wentylacja mechaniczna stanowiskowa i ogólna.

4.4. Choroby zawodowe

W 2022 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszycach wpłynęło 8 zgłoszeń podejrzenia chorób zawodowych.

W ramach postępowań wyjaśniających dotyczących chorób zawodowych sporządzono 8 kart oceny narażenia zawodowego oraz wydano 8 skierowań na badania, w związku z podejrzeniem choroby zawodowej do Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Olsztynie, w celu wydania orzeczenia o stwierdzeniu lub braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszycach w 2022 roku wydał 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, wszystkie dotyczyły wymienionych w poz. 26 wykazu chorób zawodowych: choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza (2 decyzje) i kleszczowe zapalenie mózgu (1 decyzja) u rolników indywidualnych (3).

W 2022 roku wydano również 3 umarzające postępowanie, w związku z wycofaniem wniosków przez zgłaszających.

4.5. Nadzór w zakresie zagrożeń zdrowia publicznego

4.5.1 Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszycach funkcjonuje zespół ds. nadzoru nad środkami zastępczymi, w skład którego wchodzi pracownicy sekcji Higieny Pracy sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku oraz pracownik Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej.

W 2022 roku do PPIS w Bartoszycach nie wpływały sprawy związane z ujawnionymi dowodami rzeczowymi w postaci środków zastępczych.

W 2022 roku do siedziby PPIS w Bartoszycach wpłynęły informacje dotyczące podejrzeń zatruc środków zastępczymi 3 osób w Bartoszycach.

4.5.2 Nadzór nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3

Na terenie powiatu bartoszyckiego nie występują podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy kategorii 2 i 3. Jedynie 2 zakłady pracy, na terenie nadzorowanym przez PSSE Bartoszyce, stosują w pracy prekursorzy narkotykowe.

W 2022 roku przeprowadzono 1 kontrolę zakładu stosującego prekursorzy narkotyków kategorii 2 i 3. Nie stwierdzono nieprawidłowości w przedmiotowym zakresie.

4.5.3 Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

Na terenie powiatu bartoszyckiego nie występują producenci, formulatorzy oraz importerzy substancji chemicznych i ich mieszanin, a jedynie dystrybutorzy oraz zakłady stosujące substancje chemiczne i ich mieszaniny (nie będący formulatorami).

W 2022 roku przeprowadzono 47 kontroli zakładów w zakresie wprowadzania do obrotu oraz stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin. W 3 zakładach, stosujących ww. substancje, stwierdzono nieprawidłowości w zakresie braku kart charakterystyki i spisu substancji chemicznych stosowanych w zakładzie.

Zakłady stosujące substancje chemiczne i ich mieszaniny są świadomi niebezpieczeństw, jakie ze sobą niesie niewłaściwe stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin. W większości zakładów substancje te są właściwie magazynowane, odpowiednio oznakowane oraz dla niebezpiecznych substancji zapewnione są karty charakterystyki. W razie braku tych kart, stosujący te substancje, przy ich zakupie wymagają od dystrybutorów zapewnienia takiej karty. Ponadto, substancje te są używane wyłącznie przez osoby upoważnione i przeszkolone w zakresie ich stosowania.

4.5.4 Nadzór nad produktami biobójczymi

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bartoszycach nadzoruje 17 podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzenie do obrotu produktu biobójczego. W 2022 roku dokonano 5 kontroli podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze i 11 podmiotów stosujących ww. środki. Nie stwierdzono nieprawidłowości, jak również nie wydano decyzji administracyjnych w zakresie produktów biobójczych.

Podmioty wprowadzające do obrotu produkty biobójcze zwracają szczególną uwagę na wymagania dotyczące produktów biobójczych, m.in. nie wprowadzają do obrotu produktów bez aktualnego pozwolenia na obrót. Również stosujący te produkty zwracają na to szczególną uwagę.

4.5.5 Nadzór nad detergentami

W 2022 roku nie przeprowadzono kontroli podmiotów stosujących detergenty.

4.5.6 Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W 2022 roku przeprowadzono 5 kontroli podmiotów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne. Jeden z kontrolowanych podmiotów wprowadzał do obrotu kosmetyki zawierające w swoim składzie niedozwoloną substancję chemiczną (lilial) oraz nieposiadające oznakowania w języku polskim. W związku z powyższym, wydano decyzję o wycofaniu z obrotu ww. kosmetyków.

5. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy w szczególności: uzgadnianie projektów planów zagospodarowania przestrzennego, uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych, uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych oraz inicjowanie przedsięwzięć oraz prac badawczych w dziedzinie zapobiegania negatywnym wpływom czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi. Do zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy również wydawanie opinii co do zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej przedsięwzięć i zrealizowanych inwestycji, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej.

5.1 Działalność nadzorowa

W zakresie działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2022 roku:

- przeprowadzono 21 kontroli sanitarnych, dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów;
- wydano 21 stanowisk dotyczących uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektów;
- zaopiniowano 18 projektów budowlanych,
- wydano 61 opinii sanitarnych, dotyczących realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- uzgodniono 3 dokumentacje dot. zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
- uzgodniono 4 projekty miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (w tym 1 projekt uzgodniony dwukrotnie);
- wydano 12 postanowień o uzgodnieniu projektów decyzji o warunkach zabudowy
- wydano 41 decyzji płańniczych na kwotę 4941 zł;

5.2 Uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów

W 2022 r. dokonano kontroli 21 obiektów przekazywanych do użytkowania. W wyniku oględzin obiektów stwierdzono, że inwestorzy realizują roboty budowlane w oparciu o prawomocne decyzje pozwolenia na budowę lub zgłoszenie zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń, lokali i obiektów. Dokumentacja budowlana posiada wymaganą opinię sanitarną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bartoszcach, opinie rzeczoznawców ds. sanitarno-higienicznych oraz inne opinie rzeczoznawców, wymagane przepisami szczegółowymi.

Podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że obiekty realizowane są zgodnie z warunkami określonymi w dokumentacji budowlanej, przepisami i warunkami technicznymi. W niektórych przypadkach, realizacja niewielkich inwestycji odbiegała nieco od rozwiązań przyjętych w projektach budowlanych. Inwestorzy, podczas realizacji inwestycji, dokonują zmian, odstępstw od projektów o charakterze nieistotnym. Nieznaczące odstępstwa związane są ze zmianą profilu prowadzonych usług, sposobem wyposażenia pomieszczeń i dotyczą zmian rozmieszczenia przyborów sanitarnych, ustawienia mebli itp. W trakcie kontroli dokonywanej podczas odbiorów końcowych poszczególnych obiektów, inwestorzy zobowiązani są przed rozpoczęciem działalności do usunięcia niedociągnięć i usterek.

Odbiory obiektów na terenie działania PSSE w Bartoszcach w 2022 r. dotyczyły przede wszystkim budowy, zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń w przeważającej większości obiektów handlowych i usługowych. Dominującymi inwestycjami nowo wznoszonymi obiektami na terenie działania PSSE Bartoszyce jest budownictwo jednorodzinne. Adaptowane są pomieszczenia usługowe i mieszkalne istniejące z przeznaczeniem na działalność o charakterze usługowym lub handlowym. W niewielkiej ilości budowane są nowe zakłady produkcyjne i usługowe.

W 2022 r. Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszcach nie wydawał sprzeciwów w sprawach dopuszczenia do użytkowania obiektów.

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania 21 inwestycji:

- oddział Dziecięcy w Szpitalu Powiatowym im. Jana Pawła II w Bartoszcach;
- ogród zimowy Oddziału Dziecięcego w Szpitalu Powiatowym im. Jana Pawła II

- w Bartoszycach;
- przedszkole gminne w miejscowości Tolko, gmina Bartoszyce;
  - rozbudowa budynku handlowego, ul. Boh. Warszawy 119, 11-200 Bartoszyce;
  - myjnia samochodowa samoobsługowa przy ul. Gdańskiej w Bartoszycach;
  - stacja paliw MOYA nr 389, ul. Kaliningradzka 15, 11-220 Górowo Iławeckie;
  - oddział udarowy z neurologią w Szpitalu Powiatowym im. Jana Pawła II w Bartoszycach;
  - budynek usługowo-handlowy i budynek garażowy, ul. Kętrzyńska 35G, 11-200 Bartoszyce;
  - Przedszkole Niepubliczne „Mali Odkrywcy”, ul. 11 Listopada 10, 11-200 Bartoszyce;
  - budynek mieszkaniowy z częścią usługową – lokal handlowy, ul. Kętrzyńska, 11-200 Bartoszyce, dz. nr 369/1;
  - salon kosmetyczny, ul. Kętrzyńska 5/2, 11-200 Bartoszyce;
  - budynek produkcyjny branży mięsnej, Klekotki 5, 11-200 Bartoszyce;
  - gabinet ginekologiczny, ul. Mazurska 7, 11-200 Bartoszyce;
  - pawilon handlowy, dz. nr 6/4, obr. Okopa, gm. Bartoszyce;
  - lokal usługowy (gastronomiczny) przy ul. Kętrzyńskiej w Bartoszycach, dz. nr 8-112/3;
  - salon fryzjerski, ul. PCK 15E, 11-200 Bartoszyce, dz. nr 125/1;
  - lokal usługowy przeznaczony do konfekcjonowania żywności w miejscowości Szwaruny, działka nr 106/2;
  - budynek handlowo-usługowy wraz z towarzyszącymi budowlami, urządzeniami budowlanymi i obiektami małej architektury przy ul. Kajki 4 w Górowie Iławeckim, dz. nr 60/18, obręb 3;
  - pomieszczenia przeznaczone na produkcję kosmetyków naturalnych, ul. Hubalczyków 4A, 11-200 Bartoszyce;
  - rozbudowa Obiektów Rehabilitacyjnych Wojewódzkiego Szpitala Rehabilitacyjnego przy ulicy Armii Krajowej 24 w Górowie Iławeckim;
  - hala produkcyjno-magazynowa (produkcja mebli), ul. Inwestycyjna, Bartoszyce, dz. nr 11/2, obręb 0009.

5.3 Zestawienie opiniowanych przedsięwzięć

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 61 opinii sanitarnych dotyczących realizacji przedsięwzięć, które zaliczono do mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym: 40 opinii sanitarnych o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, 11 opinii sanitarnych w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz określenie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, 10 opinii sanitarnych w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2022 roku opiniowano następujące inwestycje:

1. Inwestycje, dla których wydano opinie sanitarne o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:

- budowa dwunastu budynków mieszkalnych jednorodzinnych na działce nr 74/9, 74/10, obręb Leginy, gmina Bartoszyce;
- budowa drogi gminnej Nr 121013N (dr. pow. Nr 1392N – Smolanka kol.);
- budowa dróg dojazdowych i placów montażowych służących eksploatacji farmy wiatrowej na działkach nr 217/4 oraz 256/3 obręb Różyna, gmina Sępole;
- budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy 1 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce nr 146/1, obręb Kiertyny Wielkie i Małe, gmina Bartoszyce;
- budowa dziesięciu budynków mieszkalnych jednorodzinnych na działce nr 40/12, obręb nr 65 - Szylina, gmina Bartoszyce;
- budowa trzech hal magazynowych, dwóch silosów płaskodennych, czterech silosów lejowych, suszarni, wiaty nad koszem przyjęciowym, podziemnych zbiorników gazu płynnego oraz instalacji niezbędnej infrastruktury technicznej i technologicznej w ramach prowadzonego gospodarstwa rolnego, maszyny do czyszczenia ziarna na działce o nr ew. 109, obręb Bajdyty, gmina Bartoszyce;
- rozbiórka istniejącego i budowa nowego mostu przez rzekę Elmę w km 4+480 drogi wojewódzkiej nr 511 w miejscowości Gałajny, gmina Górowo Iławeckie, dz. nr 116/1, 116/2, 96, 134/4, 20/4, 58/4, 58/3;
- budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy 1 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce nr 224/9, obręb Kiertyny Wielkie i Małe, gmina Bartoszyce;
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 3,5 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 183/3 w obrębie Różyna, gmina Sępole;
- budowa stacji uzdatniania wody w Sępole na działkach nr 2-158/1, 2-158/2, 1-44, 1-52/3 gmina Sępole;
- budowa dwudziestu czterech budynków mieszkalnych jednorodzinnych na działce nr 108/2, obręb nr 12 - Dąbrowa, gmina Bartoszyce;
- budowa stacji uzdatniania wody w Langankach, gmina Sępole;
- zmiana decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 512 na odcinku Górowo Iławeckie – Bartoszyce od km 27+162 do km 48+615;
- zmiana decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 512 na odcinku Pieniężno – Górowo Iławeckie;
- budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 1 MW na działce nr 106/3, obręb Wirwilty, gmina Bartoszyce;
- budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 1 MW na działce nr 30/1, obręb Wirwilty, gmina Bartoszyce;
- zalesienie działek nr 25/2, 26, 5/7, 6/8, obręb Wojciechy, gmina Bartoszyce;
- budowa pola kempingowego (cztery stanowiska dla kamperów) wraz z niezbędną infrastrukturą nad jeziorem Kinkajmskim na części działki nr 11, obręb Lusiny, gmina Bartoszyce;
- budowa farmy fotowoltaicznej PV Kinwągi o mocy do 5 MW wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą na działkach o nr ew. 103/4, 103/8, obręb nr 10 Kinwągi, gmina Sępole;
- budowa farmy fotowoltaicznej PV Langanki wraz z magazynami energii i infrastrukturą towarzyszącą o mocy do 90 MW, na działkach nr 10/3, 14/6 obręb Boryty, nr 12/3 obręb

Langanki, nr 82, 83, 84, 85, 86, 87/20, 87/21, 87/19, 187/20, 87/22, 87/23 obręb Smolanka, gmina Sępole;

- budowa dwudziestu dziewięciu budynków mieszkalnych jednorodzinnych na działce nr 14/6, obręb Wardomy, gmina Bartoszyce;
- budowie trzydziestu trzech budynków mieszkalnych jednorodzinnych na działce nr 38/2, 39/5, obręb Spytajny, gmina Bartoszyce;
- budowa farmy fotowoltaicznej PV Śmiardowo I o mocy do 5,5 MW wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą na działce nr ew. 279, 280, 281, 81 obręb Śmiardowo, gmina Sępole;
- budowa instalacji fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą o łącznej mocy do 43 MW położonej na części działki nr 288/3 w obrębie Stopki, gmina Sępole;
- budowa zakładu przetwórstwa mięsnego na terenie gospodarstwa rolnego w obrębie Dwórzno, dz. nr 149/2, gmina Górowo Iławeckie;
- budowa 1-5 instalacji fotowoltaicznych pn. RÓŻYNA I, na terenie działki nr ew. 209/1 i 448 obręb Różyna, o mocy do 5,5 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i instalacją towarzyszącą z uwzględnieniem etapowania;
- budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 1MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce nr 30/4, obręb Wirwilty, gmina Bartoszyce;
- budowa trzynastu budynków mieszkalnych jednorodzinnych na działce nr 6/1, obręb Falczewo, gmina Bartoszyce;
- budowa 1-4 instalacji fotowoltaicznych pn. KINWAĞI III na terenie działki nr ew. 16 obręb Kinwağı, o mocy do 4 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i instalacją towarzyszącą, z uwzględnieniem etapowania;
- budowa 1-3 instalacji fotowoltaicznych pn. KINWAĞI IV, na terenie działki nr ew. 103/5 obręb Kinwağı, o mocy do 3,5 MW wraz z infrastrukturą techniczną i instalacją towarzyszącą, z uwzględnieniem etapowania;
- przebudowa DP 1567N Szczurkowo-Wodukajmy-Sępole-Glitajny na odcinku Boryty-Sępole o długości 3,630 km realizowanego na obszarze gminy Sępole na działkach nr 38 obręb nr 1 Boryty, dz. nr 132 obręb nr 30 Smolanka, dz. nr 247, dz. nr 261 obręb 2 Długa;
- budowa jedenastu budynków mieszkalnych jednorodzinnych na działce nr 20/5, obręb Lejdy, gmina Bartoszyce;
- budowa gruntowej instalacji fotowoltaicznej o mocy do 1 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 236, obręb Dąbrowa, gmina Bartoszyce;
- montaż naziemnego zbiornika dwupłaszczowego o pojemności 5m³ wraz z infrastrukturą techniczną do magazynowania oleju opałowego na działce nr 10/1 obręb 280101_1.0005 Bartoszyce;
- przebudowa DP 1571N Łabędnik-Bisztynek na odcinku Łędlawki-Bisztynek o długości 2,435km;
- przebudowa drogi powiatowej DP 1382N Wojmiany - Wiewiórki o długości 2 km realizowanego na obszarze gminy Górowo Iławeckie na działkach obręb 55 – Woryny, dz. nr 413/1, 413/2, 413/3, 397;
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 3 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 15/2, obręb Burkarty, gmina Bartoszyce;

- budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 1 MW wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą na działce nr 138/2, obręb Różyna, gmina Sępól;
  - uruchomienie instalacji do przetwarzania odpadów budowlanych na terenie istniejącej Wytwórni Mas Bitumicznych w Dąbrowie na działce nr 3/6, obręb Dąbrowa, gmina Bartoszyce;
  - budowa farmy fotowoltaicznej zlokalizowanej na dz. nr 488/1, 488/3, 488/4 w obrębie Grzęda, gmina Bisztynek.
2. Inwestycje, dla których wydano opinie sanitarne w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz określenie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko:
- rozbudowa istniejącego punktu zbierania odpadów na działce 10/24; 10/29; 10/30, obręb Tolko, gmina Bartoszyce;
  - budowa farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie obrębu Dwórzno, gmina Górowo Iławeckie na dz. nr 120/1; 121/3; 121/7; 122/2; 124/1; 124/2; 124/5; 126;
  - budowa ciepłowni przy ulicy Bema w Bartoszycach z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii (spalanie biomasy);
  - budowa farmy fotowoltaicznej PV Burkarty o mocy do 3 MW na działce nr 143, obręb Burkarty, gmina Bartoszyce;
  - instalacja zestawu urządzeń do wytwarzania pelletu z odpadów drewna i trocin w miejscowości Szczurkowo, gmina Sępól, dz. nr 57/1;
  - budowa farmy fotowoltaicznej PV Śmiardowo III mocy do 1 MW wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą na działce nr 11/1 i 256, obręb nr 33 Śmiardowo, gmina Sępól;
  - budowa farmy fotowoltaicznej PV Śmiardowo II mocy do 3 MW wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą na działce nr 4, obręb nr 33 Śmiardowo, gmina Sępól;
  - budowa farmy fotowoltaicznej „BUKOWO” o mocy do 2MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce nr 56/3 w miejscowości Bukowo, gmina Bartoszyce;
  - budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 180MW oraz magazynów energii o mocy do 180MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą „Bartoszyce 1” na działce nr 540, obręb Sokolica, gmina Bartoszyce;
  - budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 5000 kWp w miejscowości Książno, gm. Bisztynek;
  - budowa instalacji fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą o mocy do 30 MW, na działkach nr 80, 77, 73/8, 73/5, 73/3, 73/2, 72/1, 72/2, 36/2, 36/1, 3118, 73/1, 126, 125/1 w obrębie Smolanka, gmina Sępól;
3. Inwestycje, dla których wydano opinie sanitarne w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach:

- budowa budynku obory wolnostanowiskowej wraz z podrusztowym zbiornikiem na gnojowicę i zbiornikiem na nieczystości ciekłe na części działki 128/1, obręb Minty, gmina Bartoszyce;
- budowa farmy fotowoltaicznej zlokalizowanej na części dz. nr 60, 61, 69, 70, 71 w obrębie Wiatrowiec, gmina Sępolec;
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 1MW wraz z drogą dojazdową oraz przyłączem do krajowej sieci energetycznej i elementami infrastruktury technicznej, niezbędnymi do prawidłowego funkcjonowania przedsięwzięcia zlokalizowanego na działce nr 18/3, obręb Głądy, gmina Górowo Iławeckie;
- budowa farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie obrębu Dwórzno, gmina Górowo Iławeckie, dz. nr 120/1, 121/3, 121/7, 122/2, 124/1, 124/2, 124/5, 126;
- budowa farmy fotowoltaicznej na działce nr 3/6, obręb Guntkajmy, gmina Bartoszyce;
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 47 MW, zlokalizowanej na części dz. nr 31/8 w obrębie Bisztynek-Kolonia, gmina Bisztynek;
- rozbudowa istniejącego punktu zbierania odpadów na działce 10/24; 10/29; 10/30, obręb Tolko, gmina Bartoszyce;
- budowa farmy fotowoltaicznej zlokalizowanej na części dz. nr 86/3 w obrębie Wiatrowiec, gmina Sępolec;
- budowa farmy fotowoltaicznej zlokalizowanej na dz. nr 138/8 w obrębie Woryny, gmina Górowo Iławeckie;
- budowa parku fotowoltaicznego o mocy do 80MW wraz z infrastrukturą techniczną na działce nr 16/4, obręb Sokolica, gmina Bartoszyce

5.4 Uzgadnianie dokumentacji projektowej

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego uzgodniono 18 dokumentacji projektowych:

- projekt budowlany zmiany sposobu użytkowania istniejącego budynku gospodarczego w zabudowie zagrodowej na budynek pensjonatu agroturystycznego w miejscowości Łędlawki, gmina Bisztynek;
- projekt budowlany zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń parteru budynku wielofunkcyjnego z przeznaczeniem na przedszkole niepubliczne przy ul. 11 Listopada 10 w Bartoszcach;
- projekt budowlany zmiany sposobu użytkowania budynku gospodarczego na budynek usługowy i salę zajęć warsztatowych wraz z jego rozbudową i przebudową w miejscowości Krawczyki 2, gmina Bartoszyce;
- projekt technologiczny salonu kosmetycznego zlokalizowanego w lokalu nr 2 w budynku przy ul. Kętrzyńskiej 5 w Bartoszcach;
- projekt technologiczny sklepu spożywczo-przemysłowego Gama nr 7 w Bartoszcach przy ul. Żeromskiego 33/33A;
- projekt technologiczny salonu fryzjerskiego przy ul. PCK 15E w Bartoszcach, dz. nr 125/1;

- projekt architektoniczno-budowlany zakładu fryzjerskiego przy ul. Bema 9/1 w Bartoszcach, dz. nr 95/19;
- projekt technologiczny zmiany sposobu użytkowania lokalu handlowego (sklep spożywczy) na lokal gastronomiczny w budynku handlowym przy ul. Wojska Polskiego 15B w Sępopolu;
- projekt budowlany budowy stacji uzdatniania wody w Sępopolu wraz z instalacjami i infrastrukturą techniczną w Sępopolu, gmina Sępopol;
- projekt technologiczny pomieszczeń dystrybucji posiłków w Przedszkolu Niepublicznym przy ul. 11 Listopada 10 w Bartoszcach;
- projekt budowlany budowy budynku użytkowego z częścią biurową przy ulicy Przemysłowej w Górowo Iławeckie, dz. nr 48/3, obr. 2;
- projekt technologiczny koktajl baru „KWADRATOOVA” w lokalu przy ul. Rynkowej 1 w Bartoszcach;
- projekt technologiczny lokalu handlowego (sklepu z kawą, herbatą, ziołami oraz asortymentem związanym z w/w produktami) przy pl. Konstytucji 3 Maja 3 w Bartoszcach;
- projekt budowlany zmiany sposobu użytkowania budynku handlowo-usługowego na rozlewnię oleju do celów kosmetycznych w Bartoszcach, ul. Hubalczyków 4;
- projekt technologiczny lokalu handlowego (kwaciarni) w Górowie Iławeckim przy ul. Okrężnej, dz. nr 207;
- projekt techniczny branży sanitarnej i technologicznej przebudowy stacji uzdatniania wody w miejscowości Langanki, gmina Sępopol;
- projekt technologiczny budynku świetlicy w miejscowości Parkoszewo, dz. nr 14/4, gm. Bartoszyce;
- projekt technologiczny budynku usługowego (zaplecze socjalne przy boisku sportowym) w miejscowości Wojciechy, dz. nr 273/1, gm. Bartoszyce.

5.5 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

W ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2022 roku uzgodniono 3 dokumentacje dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko i 4 projekty miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (jeden projekt zaopiniowano dwukrotnie).

Uzgodniono następujące dokumentacje:

- zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki 49/3 położonej w obrębie Bisztynek Kolonia;
- zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w obrębie Sątopy, gmina Bisztynek;

- zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Bisztynek;
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w miejscowości Sątopy-Samulewo, gmina Bisztynek;
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Bartoszyce wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w obrębie geodezyjnym Wawrzyny, gmina Bartoszyce (2 opinie);
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu gminy Górowo Iławeckie obejmującego część miejscowości Sołtysowizna;
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki 49/3 położonej w obrębie Bisztynek Kolonia, gmina Bisztynek.

5.6 Projekty decyzji o warunkach zabudowy

W 2022 r. uzgodniono, w formie postanowienia, 12 projektów decyzji o warunkach zabudowy:

- budowa czterech silosów zbożowych w ramach istniejącej zabudowy zagrodowej związanej z produkcją rolną i prowadzonego gospodarstwa rolnego na działce nr 598 w obrębie Grzęda, gmina Bisztynek;
- budowa budynku inwentarskiego w ramach istniejącej zabudowy zagrodowej i prowadzonego gospodarstwa rolnego na części działki nr 122, obręb Unikowo, gmina Bisztynek;
- budowa stacji bazowej telefonii komórkowej wraz z niezbędną infrastrukturą na terenie działki nr 51 w miejscowości Wozławki, gmina Bisztynek;
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 5,0MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą i innymi obiektami oraz urządzeniami towarzyszącymi na części działki nr 17 położonej w obrębie Księżno, gmina Bisztynek;
- budowa podziemnego zbiornika bezodpływowego na ścieki bytowe lub gospodarcze na działce o nr ew. 56 w obrębie Szczurkowo, gmina Sępólno;
- budowa jednego silosu lejowego w ramach istniejącej zabudowy zagrodowej i prowadzonego gospodarstwa rolnego na działce nr 27/2 w obrębie Wozławki, gmina Bisztynek;
- budowa trzech hal magazynowych, dwóch silosów płaskodennych, czterech silosów lejowych, suszarni, czyszczalni, wiaty nad koszem przyjęciowym, podziemnych zbiorników gazu płynnego oraz niezbędnej infrastruktury technicznej i technologicznej w ramach zabudowy zagrodowej na części działki nr 109 w obrębie Bajdyty, gmina Bartoszyce;
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 11 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą i innymi obiektami oraz urządzeniami towarzyszącymi na działkach nr 100/1, 100/2 i części działek nr 99/2, 101 w obrębie Dąbrowa, gmina Bisztynek;
- adaptacja i zmiana sposobu użytkowania lokalu usługowego w istniejącym budynku mieszkalnym na cele mieszkaniowe – lokal mieszkalny na działce nr 126 w obrębie

Unikowo, gmina Bisztynek;

- budowa bezodpływowego zbiornika na nieczystości ciekłe na działce nr 139 w obrębie Troszkowo, gmina Bisztynek;
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 47,0 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą i innymi obiektami oraz urządzeniami towarzyszącymi na części działki nr 31/1, położonej w obrębie Bisztynek Kolonia, gmina Bisztynek;
- budowa budynku gospodarczego w ramach istniejącej zabudowy zagrodowej i prowadzonego gospodarstwa rolnego na części działki nr 174, położonej w obrębie Prosioty, gm. Bisztynek.

6. Sekcja Higiena Dzieci i Młodzieży

W 2022 roku działalność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bartoszycach w zakresie nadzoru nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji koncentrowała się na dążeniu do zapewnienia odpowiedniego stanu higieniczno-sanitarnego pracy i wypoczynku dzieci i młodzieży. Na terenie powiatu bartoszyckiego w 2022 r. nadzorem objętych zostało 49 placówek opieki, wychowania, nauki oraz 8 turnusów wypoczynku i rekreacji. Nadzorem obejmowano: żłobek (1), przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego (12), szkoły podstawowe (18), liceum ogólnokształcące (1), zespoły szkół (8), szkołę wyższą (1), placówkę kształcenia ustawicznego (1), specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy (1), placówki opiekuńczo-wychowawcze (3), placówki wychowania pozaszkolnego (3), turnusy wypoczynku i rekreacji (8).

6.1 Działalność nadzorowa

W trakcie całego roku w stałych placówkach nauczania i wychowania oraz miejscach wypoczynku dzieci i młodzieży przeprowadzono 50 kontroli sanitarnych. W nadzorowanych obiektach kontrolowano przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w stosunku do pomieszczeń, sprzętu używanego, higieny procesów nauczania, utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości, oceny dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii, a także przestrzegania przepisów o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Przeprowadzone kontrole sanitarne w placówkach oświatowych miały na celu zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu wychowanków/uczniów oraz ocenę przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne.

W celu zapewnienia efektywności nauki i pracy, nadzorem objęto: pomieszczenia lekcyjne (pracownie szkolne, warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego) oraz urządzenia, oświetlenie, miejsca do przechowywania podręczników i przyborów szkolnych ucznia.

Na nadzorowanym terenie wszystkie skontrolowane placówki szkolne i przedszkolne zapewniały bezpieczne warunki korzystania z miejsc ogólnodostępnych, posiadały teren ogrodzony oraz zabezpieczenia przed bezpośrednim wyjściem na jezdnię. Plac zabaw i boiska wyposażone były w sprzęt atestowany, odpowiednio zabezpieczony. W placówkach zapewniono zimną i ciepłą wodę oraz dostęp do odpowiedniej ilości urządzeń sanitarnych. Każda placówka

zapewniła odpowiednie warunki do przechowywania odzieży wierzchniej oraz pomieszczenia do zajęć świetlicowych.

Podczas kontroli uchybienia higieniczno-sanitarne stwierdzono w 3 placówkach, w związku z czym wydawano 3 decyzje administracyjne dotyczące zapewnienia właściwego stanu sanitarno-technicznego: armatury łazienkowej oraz ścian i sufitów w sanitariatach internatu szkolnego, ścian i sufitów w pomieszczeniach lekcyjnych szkoły, schodów wejściowych do budynku szkoły, czy ogrodzenia terenu szkolnego. Udało się uzyskać poprawę stanu sanitarno-higienicznego w 2 obiektach.

Stan placówek oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu bartoszyckiego należy ocenić jako dobry.

6.2 Higiena procesu nauczania

Obok prowadzonego nadzoru sanitarnego nad obiektami prowadzono działania w zakresie oceny warunków higieniczno-zdrowotnych procesu nauczania, w tym analizę tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych oraz ocenę dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii w salach lekcyjnych.

Higieniczną ocenę rozkładów zajęć lekcyjnych dokonano w 19 szkołach, w 218 oddziałach. Poddane ocenie plany lekcji konstruowane były prawidłowo z uwzględnieniem zasady równomierności rozłożenia zajęć lekcyjnych w ciągu tygodnia oraz czasu rozpoczynania zajęć. Podczas kontroli zwracano uwagę, na potrzebę wypoczynku między lekcjami, w tym czas trwania przerwy międzylekcyjnej. W 7 szkołach zapewniono wszystkie przerwy 10 minutowe i przynajmniej jedną przerwę dłuższą, natomiast w 12 szkołach zapewniono przerwy krótsze niż 10 minut, ale zapewniają co najmniej jedną przerwę 15-20 minutową. Wszystkie placówki umożliwiają uczniom spędzanie przerw na świeżym powietrzu.

Realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego, przeprowadzono ocenę dostosowania mebli szkolnych do wymagań ergonomii zgodnie z obowiązującą normą oraz ocenę wyposażenia placówek w certyfikowane urządzenia. Celem przeprowadzonej oceny była eliminacja nieprawidłowości oraz propagowanie zasad prawidłowego doboru mebli wśród dzieci i młodzieży. Zestawy mebli edukacyjnych i ich dostosowanie do wzrostu uczniów oceniono w trzech placówkach: w Szkole Podstawowej nr 1 w Bartoszykach, w Szkole Podstawowej w Galinach oraz w Szkole Podstawowej w Żydowie. Analizie poddano 341 stanowisk pracy uczniów. W skontrolowanych placówkach wszystkie krzesła i stoły dostosowane były odpowiednio do wzrostu uczniów. Ponadto z roku na rok obserwuje się systematyczną poprawę jakości mebli. Największy odsetek mebli certyfikowanych posiadają przedszkola i szkoły podstawowe.

W 2022 r. PPIS w Bartoszykach przeprowadził kontrole sanitarne w 1 szkole podstawowej miejskiej oraz w 1 szkole podstawowej wiejskiej, w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych. Badaniem objęto w sumie 33 oddziały klasowe, w tym 484 uczniów. Wyniki przeprowadzonych badań wykazały, że u 285 uczniów waga tornistra szkolnego wynosiła do 10% masy ciała ucznia, u 173 uczniów 10-15% masy ciała ucznia, a u 26 uczniów powyżej 15% masy ciała ucznia. Protokoły z przeprowadzonych badań wraz z otrzymanymi wynikami badań przekazano do organów prowadzących placówki.

6.3 Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej

Zaplecze sanitarne to toalety i łazienki, które służą przede wszystkim utrzymaniu higieny osobistej dzieci i młodzieży w czasie pobytu w placówkach oświatowych, a także wypoczynku i rekreacji. Zapewnienie prawidłowych warunków higieniczno-sanitarnych zaplecza sanitarnego i jego wyposażenia jest jednym z elementów profilaktyki. Bieżąca czystość, dobry stan techniczny powierzchni, instalacji, wentylacji, wyposażenie w odpowiednią liczbę urządzeń sanitarnych w odniesieniu do liczby osób korzystających oraz zapewnienie środków higieny osobistej składają się na podstawowe standardy higieniczne.

W jednej placówce stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny armatury łazienkowej, w pozostałych skontrolowanych placówkach nie stwierdzono uchybień w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej. Bieżąca ciepłą i zimną wodę, środki higieny osobistej oraz właściwy stan techniczny pomieszczeń i urządzeń.

6.4 Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, kontrolami objęto również warunki sanitarno-higieniczne prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Oceniono m. in. posiadanie przez placówkę infrastruktury sportowej oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego.

Pełną infrastrukturę sportową, tj. szkolny zespół sportowy, w skład którego wchodzi sala gimnastyczna, sala rekreacyjna oraz pomieszczenia pomocnicze szatnia, natryski wraz z boiskiem zapewnia 5 szkół (Szkoła Podstawowa Nr 7 w Bartoszcach, Szkoła Podstawowa w Bisztynku, Szkoła Podstawowa w Sątopach, Szkoła Podstawowa Nr 1 w Bartoszcach, Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 1 w Bartoszcach), natomiast 2 szkoły posiadają tzw. zespół sportowy bez boiska (Szkoła Podstawowa w Górowie Haweckim, Zespół Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Haweckim). Ponadto 4 placówki posiadają wyłącznie boisko (Szkoła Podstawowa w Wiatrowcu, Szkoła Podstawowa w Ponikach, Szkoła Podstawowa w Bartoszcach, Szkoła Filialna w Pieszkowie). Odnotowano, że niezależnie od posiadanej infrastruktury sportowej, zajęcia wychowania fizycznego na korytarzach odbywały się w 5 szkołach (Szkoła Podstawowa Nr 3 w Bartoszcach, Szkoła Podstawowa w Wiatrowcu, Szkoła Podstawowa w Ponikach, Szkoła Podstawowa w Dzietrychowiu, Szkoła Filialna w Pieszkowie). W 4 szkołach, tj. Szkole Podstawowej w Kinkajmach, Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Sępopolu, Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Bezledach oraz Szkole Podstawowej w Górowie Haweckim infrastruktura do prowadzenia zajęć jest niewystarczająca zajęcia organizowane są poza placówką tj. w halach sportowych czy stadionach należących do innych placówek.

6.5 Nadzór nad sezonowymi ośrodkami wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2022 r. na terenie powiatu bartoszyckiego funkcjonowało 8 turnusów zorganizowanego wypoczynku dla dzieci i młodzieży, zarejestrowanych w internetowej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej. Na skontrolowanych 7 turnusach wypoczywało 236 uczestników. Zakres kontroli obejmował przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w stosunku do pomieszczeń, sprzętu używanego oraz utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości.

W skontrolowanych ośrodkach nie stwierdzono nieprawidłowości. Organizatorzy turnusów zapewnili wypoczywającym odpowiednie warunki sanitarno-higieniczne.

6.6 Podsumowanie

- 1) W minionym roku, zakończono 2 postępowania administracyjne, w związku z czym poprawie uległy warunki sanitarno-techniczne w 2 placówkach: Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 2 w Bartoszczykach oraz Zespół Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Iławeckim. W placówkach. doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany, sufity w pomieszczeniach lekcyjnych, nawierzchnie schodów wejściowych a także armaturę łazienkową w sanitariatach internatu szkolnego.
- 2) W placówkach nieposiadających warunków do aktywnego uczestniczenia uczniów w zajęciach sportowych na lekcjach wychowania fizycznego, koniecznym jest zapewnienie odpowiedniej infrastruktury.
- 3) W trosce o zdrowie uczniów, należy wyeliminować uciążliwości w środowisku pracy ucznia tj. zapewnić wszystkim uczniom stanowiska pracy dostosowane do wymagań ergonomii oraz zapewnić właściwe natężenia oświetlenia sztucznego na wszystkich stanowiskach pracy ucznia, w tym przy tablicy.
- 4) Należy prowadzić działania zmierzające do odciążenia plecaków/tornistrów szkolnych poprzez zapewnienie każdemu uczniowi indywidualnego, bezpiecznego miejsca do pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych.
- 5) Prowadzić działania zwiększające świadomość rodziców i dzieci, w zakresie wpływu na postawę fizyczną człowieka, niedostosowanego do wzrostu umeblowania oraz nadmiernego obciążenia pleców dzieci (zbyt ciężkie plecaki/tornistry).

7. Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej

Oddział Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez wykonywanie działań profilaktycznych, których celem jest podniesienie poziomu wiedzy i wykształcenie odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych. W ramach działalności oświatowo-zdrowotnej inicjowano, koordynowano, realizowano oraz nadzorowano programy i akcje o tematyce zdrowotnej.

W 2022 roku, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna uczestniczyła w realizacji interwencji programów profilaktycznych ogólnopolskich i wojewódzkich. Działania profilaktyczne skierowane były do rodziców i opiekunów dzieci, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych, nauczycieli wychowawców oraz pedagogów szkolnych, pracowników ochrony zdrowia, a także przedstawicieli samorządów lokalnych i instytucji publicznych.

W ramach realizacji programów zorganizowano 45 zajęć edukacyjnych, 14 pogadanek, 16 stoisk profilaktyczno-edukacyjnych, 4 imprezy prozdrowotne, 1 szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu „Trzymaj formę!”, 23 instruktaże prawidłowej techniki mycia rąk oraz 137 dystrybucji materiałów edukacyjnych.

Do działań programowych inicjowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną włączyło się 29 placówek oświatowych z spośród 40.

W 2022 roku przeprowadzono 80 działań o charakterze profilaktycznym (interwencje programowe) wśród 1350 uczestników oraz 345 działań (interwencje nieprogramowe) wśród 6500 uczestników.

7.1 Realizacja ogólnopolskich interwencji programowych na terenie powiatu

Na terenie powiatu realizowano 11 ogólnopolskich interwencji programowych. Działania prowadzone były w przedszkolach, szkołach podstawowych oraz szkołach ponadpodstawowych. W realizacji tych działań współpracowano z nauczycielami tj. koordynatorami szkolnymi i przedszkolnymi - poszczególnych programów edukacyjnych, pedagogami oraz wychowawcami klas, przedstawicielami lokalnych władz oraz mediów.

Na szczególne wyróżnienie zasługuje realizacja Akcji w ramach Światowego Dnia Bez Tytoniu pt. „Pakujemy pety w PETy”, którą skierowano do lokalnego społeczeństwa, a w szczególności do uczniów wszystkich szkół ponadpodstawowych z naszego powiatu. Wspólnie z dyrekcją Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 2 im. Elizy Orzeszkowej w Bartoszcach, Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Bartoszcach oraz Zespołu Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Haweckim, zorganizowano jednodniowe akcje prozdrowotne, które miały pokazać skalę zanieczyszczeń środowiska lokalnego w niedopałki papierosów. Uczniowie mieli za zadanie uporządkować teren wokół swojej szkoły z zalegających tam niedopałków papierosów oraz przekazać je do utylizacji Zakładowi Gospodarki Odpadami w Bartoszcach.

7.2 Realizacja interwencji nieprogramowych na terenie powiatu

Działania nieprogramowe promocji zdrowia w 2022 r. skupiły się w dużej mierze na profilaktyce chorób zakaźnych oraz propagowaniu zasad higieny osobistej w szczególności higieny mycia rąk. Do takich działań zaliczyć można koordynowanie wojewódzkiego Konkursu plastycznego pt. „Dlaczego warto myć ręce”. Prowadzenie zajęć edukacyjnych oraz instruktaży prawidłowej techniki mycia rąk dla przedszkolaków w Przedszkolu Miejskim w Górowie Haweckim, Przedszkolu Publicznym nr 2 w Bartoszcach, Integracyjnym Przedszkolu Publicznym nr 4 w Bartoszcach, Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Kawalerów Maltańskich w Bartoszcach, oraz zajęć edukacyjnych skierowanych do uczniów klas I-III w ramach Akcji „Szkoła mycia rąk Elli i Maxa” w Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. Ziemi Warmińskiej w Bisztyнку, Szkole Podstawowej im. Jana Brzechwy w Wojciechach, Szkole Podstawowej nr 7 im. Józefa Wybickiego w Bartoszcach, Szkole Podstawowej nr 3 im. Tadeusza Kościuszki w Bartoszcach oraz Szkole Podstawowej im. Leśników Polskich w Galinach.

Kolejnym bardzo ważnym działaniem promocji zdrowia w 2022 r. była promocja II edycji Kampanii EFSA pt. „Wybieraj bezpieczną żywność”, którą skierowano do społeczeństwa powiatu bartoszyckiego, a w szczególności do seniorów tj. pensjonariuszy domu dziennego Centrum Barka oraz studentów Uniwersytetu III Wieku przy Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Profilaktyki Zdrowia „Jesteśmy Razem” w Górowie Haweckim. Przy pomocy mediów społecznościowych tj. Facebooka i Twittera – PSSE w Bartoszcach, nagłaśniano Kampanię Państwowej Agencji Atomistyki pt. „Poznaj Radon”, którą skierowano do ogółu społeczeństwa.

W ramach edukacji żywieniowej ogłoszono Konkurs fotograficzny pt. „Stawiam na zdrowe, drugie śniadanie. Konkurs cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem uczniów klas V-VIII szkół podstawowych z Zespołu Szkolno-Przeszkolonego nr 1 w Bartoszcach, Szkoły

Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Kinkajmach oraz Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Sątopach. Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszycach wpłynęło aż 17 prac, z których komisja konkursowa wyłoniła 3 główne miejsca. Wszyscy laureaci otrzymali dyplomy oraz nagrody ufundowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bartoszycach.

Na terenie powiatu realizowano 22 interwencje nieprogramowe w tym działania z profilaktyki grypy, profilaktyki gruźlicy jak również małpiej ospy, profilaktyki wszawicy oraz chorób pasożytniczych tj. owsicy, profilaktyki chorób odkleszczowych, profilaktyki chorób nowotworowych, profilaktyki zakażeń HCV i HBV, profilaktyki zatruc grzybami oraz edukacji żywieniowej. Realizowano także działania w ramach zdrowego i aktywnego stylu życia, akcji „Zdrowe ferie” i „Zdrowe wakacje”, Akcji „Moje dziecko idzie do szkoły” czy Kampanii „Zapłątani w sieci” oraz działania związane z promowaniem Światowego Dnia Zdrowia, Światowego Dnia FAS, Światowego Dnia Roweru, Świadomości Autyzmu, oraz Światowego Dnia Otyłości jak również Europejskiego Tygodnia Szczepień i Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach. W realizacji tych działań współpracowano z przedstawicielami lokalnych władz, lokalnych mediów oraz dyrekcją szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

7.3 Współpraca na poziomie powiatowym w zakresie działalności promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej

Ważną częścią działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszycach jest współpraca z władzami samorządowymi, instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i lokalnymi mediami. Szczególne znaczenie mają działania podejmowane na terenie powiatu, ponieważ wynikają z potrzeb społeczeństwa lokalnego, inicjowane przez instytucje i władze lokalne integrują społeczeństwo odpowiadając na ich zapotrzebowanie informacyjne i umożliwiając dostęp do badań profilaktycznych czy do udziału w akcjach prozdrowotnych.

1) Władze samorządowe:

- a) zamieszczanie informacji z bieżącej działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej na stronie internetowej powiatu bartoszyckiego, miasta Bartoszyce, gminy Bartoszyce, miasta Górowo Iławeckie, gminy Górowo Iławeckie, miasta i gminy Bisztynek, miasta i gminy Sępólno.

2) Lokalne media

Informacje z podejmowanych inicjatyw prozdrowotnych wynikających z diagnozy środowiska lokalnego w tym artykuły i ulotki profilaktyczne przekazywane są do redakcji gazety „Goniec Bartoszycki” w celu publikacji. Publikacje zamieszczane na łamach lokalnej gazety oraz mediów społecznościowych przyczyniają się do zwiększenia świadomości mieszkańców co ma wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne oraz zapobieganie szerzeniu się chorób, w tym chorób zakaźnych epidemicznych.

III. Spis tabel

- Tabela Nr 1: Zestawienie działalności kontrolnej PSSE w Bartoszykach w latach 2021-2022
- Tabela Nr 2: Liczba zachorowań, hospitalizacji oraz zgonów z powodu Covid-19 w powiecie bartoszyckim w 2020 roku
- Tabela Nr 3: Liczba zachorowań, hospitalizacji oraz zgonów z powodu Covid-19 w powiecie bartoszyckim w 2021 roku
- Tabela Nr 4: Liczba zachorowań, hospitalizacji oraz zgonów z powodu Covid-19 w powiecie bartoszyckim w latach 2022 roku
- Tabela Nr 5: Analiza porównawcza sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu bartoszyckiego w latach 2022-2021
- Tabela Nr 6: Analiza porównawcza sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu i w Polsce w latach 2021-2022
- Tabela Nr 7: Analiza porównawcza zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę w latach 2022-2021 w powiecie bartoszyckim
- Tabela Nr 8: Analiza własna NOP w powiecie bartoszyckim w latach 2021-2022
- Tabela nr 9: Procentowe wykonanie obowiązkowych szczepień ochronnych w powiecie bartoszyckim w latach 2021-2022
- Tabela nr 10: Szczepienia ochronne przeciwko grypie w powiecie bartoszyckim w latach 2007-2022

Tab. Nr 5 „Analiza porównawcza sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu bartoszyckiego w latach 2022-2021”

Lp	Jednostka chorobowa	powiat bartoszycki			
		01.01.-31.12.2022 r.		01.01.-31.12.2021 r.	
		liczba zgłoszeń	zapat.	liczba zgłoszeń	zapat.
1	Salmoneloza- zatrucie pokarmowe	4	7,5	15	26,8
2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	3	5,6	3	5,4
3	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Campylobacter</i>	0	0	1	1,8
4	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem) wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	26	48,6	39	69,6
5	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	71	132,8	12	21,4
6	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem) wywołane przez norowirusy	3	5,6	0	0
7	Wirusowe zakażenia jelitowe inne określone	21	39,3	1	1,8
8	Wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone	1	1,9	0	0
9	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	30	395,8	3	37,5
10	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	36	67,3	28	50,0
11	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu w tym u dzieci do lat 2	15	197,9	9	112,5
12	Plonica (szkarlatyna)	6	11,2	1	1,8
13	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna- róża	0	0	1	1,8
14	Kiła wczesna	1	1,9	2	3,6
15	Kiła- inne postacie kily i kiła nieokreślona	1	1,9	0	0
16	Borelioza z Lyme- ogółem	19	35,5	19	33,9
17	Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień	22	41,2	15	26,8
18	Kleszczowe zapalenie mózgu	1	1,9	0	0
19	Wirusowe zapalenie opon mózgowych-inne określone i nieokreślone	1	1,9	1	1,8
20	Ospa wietrzna	179	334,8	25	44,6
21	Wirusowe zapalenie wątroby typu B- przewlekłe i BNO	1	1,9	2	3,6
22	Wirusowe zapalenie wątroby typu C- przewlekłe i BNO	5	9,4	3	5,4
23	Nowo wykryte zakażenia HIV ^{UE}	1	1,9	2	3,6
24	Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy)	1	1,9	0	0
25	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna- posocznica	2	3,7	1	1,8
26	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne, nieokreślone	1	1,9	0	0
27	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	1	1,9	1	1,8
28	Grypa- ogółem(przypadki potwierdzone)	6	11,2	0	0
29	Grypa u dzieci w wieku 0-14 lat (przypadki potwierdzone)	3	5,6	0	0
30	Krztusiec	0	0	1	1,8
31	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	3285	6144,1	4381	7823,2

Tabela nr 6 „Analiza porównawcza sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu i w Polsce w latach 2021-2022”

L.P	Jednostka chorobowa	powiat bartoszycki				Polska			
		01.01.- 31.12.2022 r		01.01.- 31.12.2021 r		01.01.- 31.12.2022 r.		01.01.- 31.12.2021 r	
		liczba	zapad.	liczba	zapad.	liczba	zapad.	liczba	zapad.
1	Salmoneloza- zatrucie pokarmowe	4	7,5	15	26,8	6546	17,2	7975	20,8
2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	3	5,6	3	5,4	212	0,56	120	0,3
3	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Campylobacter</i>	0	0	1	1,8	629	1,65	644	1,7
4	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i>	0	0	0	0	183	0,48	147	0,4
5	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem) wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	26	48,6	39	69,6	21371	56,00	21149	55,1
6	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	71	132,8	12	21,4	34027	89,16	7395	19,3
7	Wirusowe zakażenia jelitowe inne określone	21	39,3	1	1,8	7881	20,65	2672	6,9
8	Wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone	1	1,9	0	0	9310	24,4	6077	15,8
9	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	30	395,8	3	37,5	18259	2599,6	10017	1354,4
10	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	36	67,3	28	50,0	44829	117,5	29512	76,9
11	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu w tym u dzieci do lat 2	15	197,9	9	112,5	10377	1477,4	9330	1261,5
12	Płonica (szkarlatyna)	6	11,2	1	1,8	12628	33,1	2649	6,9
13	Choroba meningokokowa inwazyjna-zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0	0	0	63	0,2	48	0,1
14	Choroba meningokokowa inwazyjna-posocznica	0	0	0	0	49	0,1	61	0,2
15	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna- róża	0	0	1	1,8	3161	8,3	2086	5,4
16	Kiła wczesna	1	1,9	2	3,6	830	2,2	555	1,5
17	Borelioza z Lyme- ogółem	19	35,5	19	33,9	17338	45,4	12427	32,4
18	Borelioza z Lyme- neuroborelioza	0	0	0	0	361	1	203	0,5
19	Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień	22	41,2	15	26,8	8147	21,4	5235	13,7
20	Kleszczowe zapalenie mózgu	1	1,9	0	0	445	1,2	212	0,6
21	Wirusowe zapalenie opon mózgowych-inne określone i nieokreślone	1	1,9	1	1,8	298	0,8	187	0,5
22	Ospa wietrzna	179	334,8	25	44,6	171480	449,3	57674	150,4
23	Wirusowe zapalenie wątroby typu B- przewlekłe i BNO	1	1,9	2	3,6	2457	6,4	1527	3,9
24	Wirusowe zapalenie wątroby typu C- przewlekłe i BNO	5	9,4	3	5,4	2492	6,5	1232	3,2
25	Nowo wykryte zakażenia HIV ^{UE}	1	1,9	2	3,6	2380	6,2	1341	3,5
26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	1	1,9	0	0	925	2,4	484	1,3

Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu bartoszyckiego za rok 2022

27	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna- posocznica	2	3,7	1	1,8	1433	3,8	570	1,5
28	Choroba wywołana przez Haemophilus influenzae, inwazyjna- posocznica	0	0	0	0	90	0,2	33	0,1
29	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne, nieokreślone	1	1,9	0	0	105	0,3	60	0,2
30	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	1	1,9	1	1,8	468	1,2	312	0,8
31	Krztusiec	0	0	1	1,8	376	0,99	180	0,5
32	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	3285	6144,1	4381	7823,2	2343310	6140,39	2828380	7374,4

Ludność powiatu bartoszyckiego z GUS, stan na 31.12.2021 r. - 55801, dzieci do lat 2 – 802

Ludność powiatu bartoszyckiego z GUS, stan na 30.06.2022 r. - 53466, dzieci do lat 2 – 758

Tab. Nr 7 „Analiza porównawcza zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę w latach 2022-2021 w powiecie bartoszyckim”

Wiek (ukończone lata)	Liczba zachorowań oraz podejrzeń na grypę			
	hospitalizacja	2022 rok	hospitalizacja	2021 rok
0 - 4	1	608	5	204
5 - 14	0	912	2	284
15 - 64	0	1828	0	655
65 i więcej	0	434	4	176
Razem	1	3782	11	1319

Tab. Nr 8 „Analiza własna NOP w powiecie bartoszyckim w latach 2021-2022”

	2021	2022 r.
Ilość zgłoszonych NOP w powiecie	16	1
Nazwa szczepionki, po której wystąpił NOP	Szczepionki p/ covid-19 firmy: Pfizer AstraZeneca Johson&Johson	MMR
Kolejna dawka danej szczepionki	I dawka (osoby dorosłe)	I dawka (dzieci do lat 2-óch)
Kwalifikacja NOP	1 NOP - POWAŻNY 1 NOP - CIĘŻKI 14 NOP - ŁAGODNY	NOP ŁAGODNY

Tab. Nr 9 „Procentowe wykonanie obowiązkowych szczepień ochronnych w powiecie bartoszyckim w latach 2021-2022”

PODMIOTY LECZNICZE	DTP + POLIO+HIB				WZW B		PNEUMOKOKI				ROTAWIRUSY	
	1 r. życia		2 r. życia		1 r. życia		1 r. ż.		2 r. ż.		1 r. ż.	
Lata	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Średnia powiatu	57,1 %	53,9 %	64,9%	70,9%	80%	72,3%	75,0%	69,7%	93,9%	92,6%	69,6 %	64,4%
Przychodnia „Bart-Medica” w Bartoszczach	65,9	50	71,6	82,3	77,0	58	87,2	50	93,8	82,3	85,1	62
NZOZ „Zdrowie” w B-cach	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci
Przychodnia „Rodzina”w B-cach	53,8	59,7	64,3	72,8	83,0	78	67,9	70,7	92,9	91,3	64,3	69,5
GZLO w Galinach- Przychodnia Lekarska w B-cach	57,1	41,9	52,9	80	69,0	80,6	78,6	70,9	91,2	97,8	76,2	70,9
GZLO w Galinach- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Galinach	75,0	50	87,5	100	87,5	66,7	100	50	100	100	100	100
GZLO w Galinach- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Łabędniku	42,9	25	77,8	50	100	62,5	71,4	75	100	100	85,7	75
GZLO w Galinach- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Bezledach	45,4	87,5	85,7	90,9	82,0	87,5	81,8	87,5	85,7	100	90,9	87,5
NZOZ „Ols-Med” w Wojciechach	65,6	51,6	57,9	55,9	87,5	77,4	75,0	80,6	100	100	59,4	48,3
Przychodnia „Medyk” w Górowie Haw.	60,0	67,9	55,0	60	80,0	57,1	72,0	71,4	97,5	96,7	68,0	71,4
NZOZ „Nasza Przychodnia” w Sępopolu	55,0	25	61,5	45	80,0	75	70,0	25	100	45	100	25
„Medicus” w Bisztyнку	42,9	55,5	79,3	66,6	72,0	100	71,4	77,7	100	91,6	50	66,6
„Pro Familia” w Sątopy-Samulewo	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci	Brak dzieci

Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu bartoszyckiego za rok 2022

Tab. Nr 9 c.d „Procentowe wykonanie obowiązkowych szczepień ochronnych w powiecie bartoszyckim w latach 2021-2022”

PODMIOTY LECZNICZE	MMR						DTPa+ POLIO		dTpa		Td	
	2 r. ż		6 r. ż. – rocznik 2017		10 r. ż. – rocznik 2013		6 r. ż. - rocznik 2017		14 r. ż. – rocznik 2009		19 r. ż. – rocznik 2004	
Lata	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Średnia powiatu	96,7%	98%	93,9%	97%	96,8%	99,2%	96,9%	96,4%	99,3%	99,2%	98,7%	97,9%
Przychodnia „Bart-Medica” w Bartoszcach	97,5	98	97,1	100	100	98,8	95,65	98,5	100	98,9	97,4	95
NZOZ „Zdrowie” w Bartoszcach	Brak dzieci	Brak dzieci	93,6	93,7	96,8	97,9	96,8	96,8	100	100	97,8	97,7
Przychodnia „Rodzina” w Bartoszcach	95,5	98,8	82,0	95,2	93,5	100	92,0	94,6	97,7	98,2	97,8	100
GZLO w Galinach- Przychodnia Lekarska w Bartoszcach	91,2	95,9	100	93,9	84,6	96	97,2	93,9	100	100	100	96,7
GZLO w Galinach- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Galinach	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
GZLO w Galinach- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Łabędniku	88,9	100	100	100	100	100	100	87,5	100	100	100	100
GZLO w Galinach- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Bezedach	100	100	100	100	100	100	100	100	100	92,3	100	100
NZOZ „Ols-Med” w Wojciechach	100	100	97,4	97,2	100	100	97,4	94,4	100	100	100	100
Przychodnia „Medyk” w Górowie Iław.	100	96,7	97,3	100	100	100	97,3	100	100	100	98,2	97
NZOZ „Nasza Przychodnia” w Sępólnu	100	100	100	100	100	100	100	100	96,9	100	100	93,5
„Medicus” w Bisztynku	96,5	91,6	100	97	97,2	96,6	100	97	100	100	100	100
„Pro Familia” w Sątopy-Samulewo	Brak dzieci	Brak dzieci	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tab. Nr 10” Szczepienia ochronne przeciwko grypie w powiecie bartoszyckim w latach 2007-2022”

Lata	Liczba zaszczepionych	% populacji powiatu zaszczepionej p/ko grypie
2007	3052	5,1 %
2008	2676	4,5 %
2009	2866	4,5 %
2010	2668	4,3 %
2011	2458	3,9 %
2012	2056	3,4 %
2013	2141	3,5 %
2014	1518	2,5 %
2015	1410	2,35 %
2016	1594	2,7 %
2017	1709	2,9 %
2018	1924	3,3 %
2019	1995	3,46 %
2020	715	1,25 %
2021	1700	3%
2022	1686	3,1%

*Ludność powiatu bartoszyckiego stan na 30.06.2022 r. dane wg GUS – 53466

*Ludność powiatu bartoszyckiego stan na 31.12.2021 r. dane wg GUS – 55801